

BYDLENÍ NA PROLUCE

DP / AHC / LS22 / JK

DIPLOMNÍ PROJEKT

**BYDLENÍ NA PROLUCE
KRYMSKÁ - MOSKEVSKÁ**

Fakulta architektury
České vysoké učení technické v Praze
LS 2021 - 2022

Autor
Jakub Klíma

Vedoucí práce
doc. Ing. arch. Dalibor Hlaváček, Ph.D.

Odborný asistent
Ing. arch. Martin Čeněk, Ph.D.

1/ ÚVOD - VYBRANÉ ÚZEMÍ

2/ ANALÝZA ÚZEMÍ

3/ SPOLEČENSKÝ BACKGROUND

4/ ZÁSADY NÁVRHU

5/ REFERENCE ZASTAVĚNÝ PROLUK

6/ NÁVRH

Když jsem poprvé přijel na Krymskou, neznal jsem ani Prahu, natož abych znal Vršovice nebo snad dokonce něco věděl o samotné ulici. Od začátku jsem měl za to, že Krymská začíná nahore na kopci, a končí dole za zatáčkou, takovou zvláštní křižovatkou. Zkrátka jsem jasně nedokázal definovat hranice, tedy domy a bloky, které tvoří ulice. Teprve až později, při studiu na fakultě architektury mi došlo, že jsou to právě nedokončené domovní bloky, které vytvářejí pocit neúplnosti, vytvářejí proluky, nezastavěná místa, zarostlé plácky, které po většinu času zejí prázdnotou.

Jedním z předpokladů pro moderní a živé město je úsporné využívání volných míst, proluk a rezerv v již zavedené a fungující struktuře. Principem zahušťování města se tedy rozumí právě dostavba těchto volných míst. Zacelení těchto jizev - proluk dokáže pozvednout i kvalitu veřejných prostranství, protože i okolní domy mají na charakter veřejných prostranství důležitý vliv.

A právě proto jsem se rozhodl jako téma mé diplomové práce zvolit jednu z pražkých proluk v širším centru města, proluku mezi ulicí Krymskou a Moskevskou. Svým návrhem bych chtěl přispět k debatě nad budoucím osudem proluky a přilehlého veřejného prostoru, protože aktuální stav, v podobě zanedbaných zákoutí a špinavé louky, je dle mého na danou lokalitu více než smutný příběh.

Proluka se nachází ve velice atraktivní lokalitě na pomezí Vršovic a Vinohrad, v dosahu samotného centra, s návazností na mhd a dobrou místní prostupností. Svým způsobem se jedná o ideální místo pro novou zástavbu, která bude mít okamžitě k dispozici vše, co potřebuje pro správné začlenění do stávající struktury města, od infrastruktury přes obslužnost až po občanskou vybavenost.

Nicméně vzhledem ke komplikovaným majetkoprávním vztahům zůstala proluka dodnes nezastavěná. Až v roce 2012 byly pozemky prodány developerské společnosti Magnolia invest a přesto se na proluce stále nic neděje. V plánu investora je však rezidenční bydlení s administrativou a rozsáhlou komercí v parteru. S prvními plány přišly také první ohlasy a demonstrace. Střet investora a sousedského hnutí, které bojovalo za zachování místního genia loci, trvalo několik let až úplně utichlo. Poslední tři roky totiž není o projektu nikde ani zmínka.

A proto se budu snažit vymyslet vlastní přístup k proluce, vlastní řešení, nezávisle na tom, co se odehrálo během posledních let.

- 1/ HISTORICKÝ VÝVOJ
- 2/ MAPOVÉ PODKLADY
- 3/ HISTORICKÉ FOTOGRAFIE
- 4/ AKTUÁLNÍ KONTEXT - FOTODOKUMENTACE
- 5/ DOSTUPNOST MHD
- 6/ ZELEŇ A DOMINANTY VP
- 7/ OBČANSKÁ VYBAVENOST
- 8/ ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE
- 9/ ATRAKTIVITA LOKALITY

HISTORICKÝ VÝVOJ VRŠOVIC

Hlavní centrum zástavby Vršovic se začalo formovat okolo kostela sv. Mikuláše. V roce 1836 byla zástavba rozšířena především směrem na jih k Botiči.

Vývoj Vršovic odstartovala nová železniční stanice. Nová zástavba probíhající v letech 1836 - 1938 má většinou blokovou strukturu a navázala tak na blokovou zástavbu sousedních Vinohrad. Rozvoj Vršovic probíhal v podstatě všemi směry až na západní, ten byl značně omezen skrz vinice v Havlíčkových Sadech.

V první polovině 20. století začíná vznikat bodová zástavba rodinných domů a vil. Ve východní části území probíhá výstavba otevřených bloků s novou typologií. V západní části dále probíhala dostavba původních bloků.

2. pol. 20. století má na území Vršovic tendenci především dostavovat a zahušťovat stávající strukturu. Ve Vršovicích je jasně vidět rozdíl mezi původní hustou zástavbou na západě území a novou zástavbou, která se rozvíjela na východě území.

1836

1836 - 1938

1938 - 1953

1953 - 1989

VZNIK PROLUKY

V průběhu války Tržiček úplně zanikl, a po válce byl do osmdesátých let už omezen pouze na prodej ovoce a zeleniny. Od té doby se na Tržičku už v podstatě jen parkuje.

Vršovice byly v druhé polovině minulého století poměrně zanedbávanou a přehlíženou částí města. Dvojnásob to potom platí u oblasti nacházející se v okolí Krymské ulice. Od 50. let 20. století byla tato oblast určena k asanaci, která probíhala až do konce 80. let. Většina domů, původně stojících na dnešní proluce, byla tedy odstraněna v důsledku ozdravování - asanace území.

V roce 1968 byl zveřejněn nový návrh na etapizaci metra, který počítal s vedením linky A přes tuto oblast Vršovic. Z toho důvodu byly v 70. letech odstraněny dvě další budovy stojící mezi Tržičkem a Moskevskou ulicí, místo nich měla v proluce vzniknout stanice metra, nicméně od vedení trasy touto cestou se nakonec upustilo.

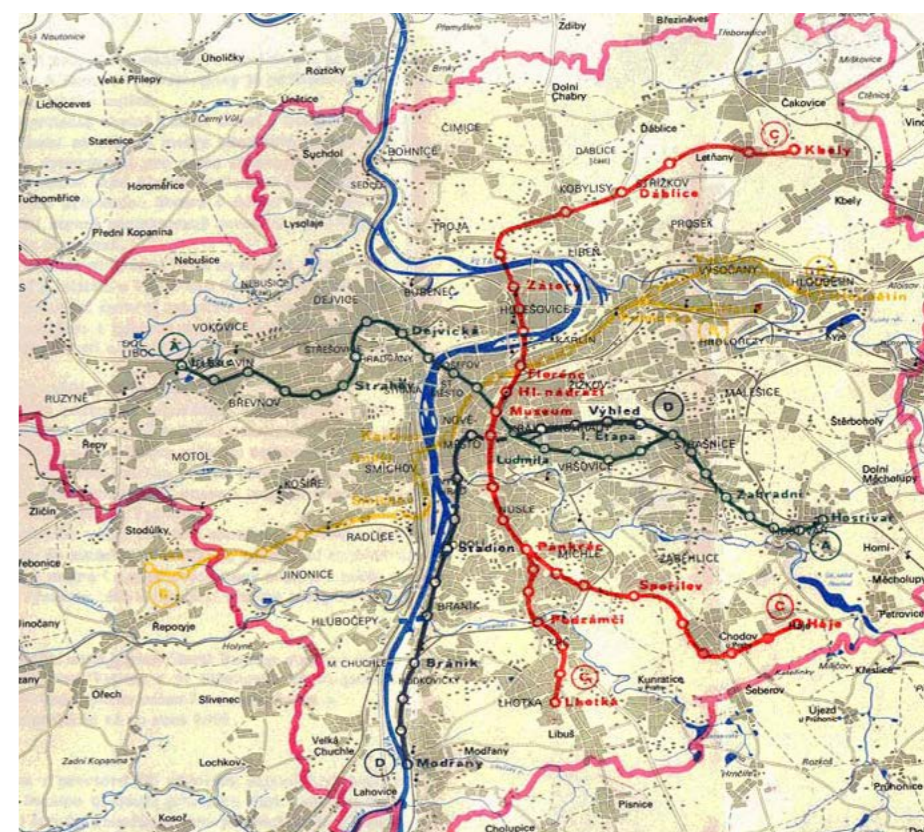
Zajímavé je to, že nová stanice metra by podpořila původní charakter místa, ve smyslu veřejného komerčního dění, který v 1. pol. 20. stol. zajišťoval právě Tržiček.

Zdroj obrázků: Prazdnedomy.cz, Metroweb.cz

Tržiček a původní zástavba na dnešní proluce, přibližně polovina 20. století

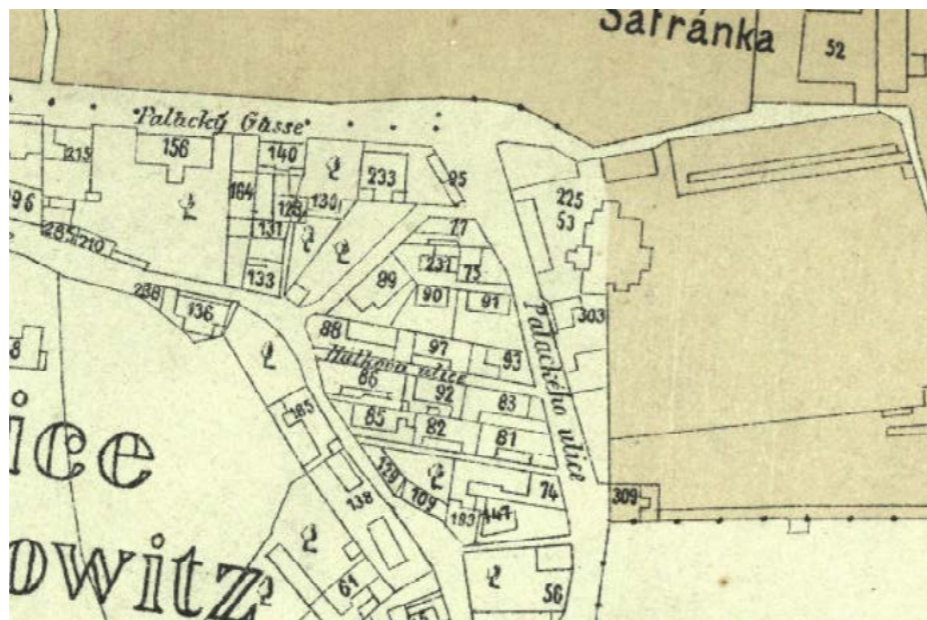
Návrh etapizace metra z roku 1968

MAPOVÉ PODKLADY

1884 - Polohopisný plán královského hlavního města Prahy

1938 - Orientační plán hlavního města Prahy

2021 - Základní mapa Prahy

Zdroj obrázků: Dveprahy.cz

LETECKÉ SNÍMKY

1938 - Letecký snímek

1975 - Letecký snímek

2021 - Letecký snímek

PŮVODNÍ ZÁSTAVBA

Původní budovy a jejich uspořádání vycházelo ještě ze struktury starých Vršovic - drobná nespojitá zástavba v liniových vrstvách. Jedinou zachovalou stavbou je nárožní budova od architekta Osvalda Polívky z roku 1910, která svou hmotou vytvořila základ pro městský blok. Všechny zbylé budovy na dnešní proluce byly odstraněny v průběhu 20. století v důsledku asanace a celkového ozdravování tehdejší zástavby.

Vpravo stávající dům č.p.77, 1909

Prostřední dům č.p. 97 a Tržiček, 1951

Zdroj obrázků: Prazdnedomy.cz

Hostinec U koruny české, 1942

Dům uhlíře Svobody č.p. 93, 1939

Dům obuvníka Šenka č.p. 75, 1975

STÁVAJÍCÍ ZÁSTAVBA

Stávající okolní zástavba se vyvíjí již od počátku 20. století. Jedná se o charakteristickou zástavbu Vršovic, která se vyznačuje: blokovou strukturou, vzhledově odlišeným parterem a fasádním členěním na jednotlivá podlaží. V této lokalitě vznikali především činžovní domy s komerčním parterem, ale výjimkou nejsou ani čistě rezidenční bytové domy. Za zmínku stojí také Tržiček, veřejný prostor, který přetrval dodnes. Bohužel jeho dnešní podoba se přizpůsobila aktuálním potřebám, tedy nedostatku parkovacích míst v širším centru města.

Stávající dům č.p. 77

Pohled na celou proluku

Pohled na Moskevskou

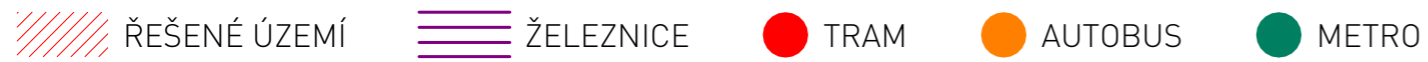
Pohled na Kodaňskou x Krymskou

Pohled na Krymskou

DOSTUPNOST MHD

OKOLNÍ PARKY A MÍSTNÍ DOMINANTY

ZELEŇ

V lokalitě Vršovic se nachází několik parků a mnoho sídelní zeleně. Největší zelenou plochou jsou Havlíčkovy sady, které leží na hranici se sousedními Vinohrady. Zelené plochy na sebe ve Vršovicích dobře navazují a tvoří tak dohromady systém sídelní zeleně.

VODA

Vodu na území Vršovic zatupuje potok Botič. Botič je nejdelším pražským potokem a protéká velmi rozmanitým terénem. Na území Vršovic na sebe váže zeleň a místa pro rekreaci a sport.

RESIDENČNÍ ČTVRTĚ

Stále se rozvíjející residenční čtvrť s dobrou dostupností a návazností na centrum města, kterou zajišťuje pražská hromadná doprava.

KULTURA

Vršovice nabírají na obrátkách, se stále přibývajícím bary a kavárnami přibývají i kulturní akce. Krom samotné kultury ve Vršovicích domovem i dvou fotbalových klubů, které do Vršovic neodmyslitelně patří.

DRAŽNÍ PROMENÁDA

Vršovický High Line – plánovaný liniový park nahradí původní kolejistiště v oblasti Prahy 10. Dražní promenáda pomůže dostupnosti celého území a propojí jednotlivé zelené plochy v oblasti i samotné čtvrti (Nusle, Vršovice, Strašnice, Zahradní Město).

KOH-I-NOOR

Jedná se o areál bývalé továrny na kovové zboží Koh-i-Noor. Na ploše o rozloze 2 hektary plánuje developer vybudovat residenční zónu se službami pro veřejnost, restauracemi a kavárnami. Areál bude kompletně přestavěn, aby mohl sloužit současným potřebám obyvatel, přitom bude ale respektovat svoji historii.

POLYFUNKČNÍ DŮM MAGNOLIA

Developerský projekt polyfunkčního domu ve fázi příprav, nahradí stávající proluku mezi ulicemi Krymská - Moskevská - Kodaňská. Jedná se o víceúčelový objekt o 7 nadzemních a 2 podzemních podlažích, který nabídne bytové jednotky i kancelářské prostory.

PROJEKT GRÉBOVKA

Připravovaný residenční projekt v lukrativní lokalitě přímo u parku Grébovka, na místě stávající proluky v ulici Na Královce.

FENOMÉN KRYMSKÁ

Vršovice byly v druhé polovině minulého století poměrně zanedbávanou a přehlíženou částí města. Dvojnásob to potom platí u oblasti nacházející se v okolí Krymské ulice.

Před více než patnácti lety se na Krymské ulici otevřel první "alternativní" podnik, s názvem Shakespeare a synové, který oživil místo po téměř padesáti letech. V té době se lidé báli po setmění vyjít na ulici, krádeže a napadení byly na denním pořádku, o čistotě ulice nemluvě. Kateřina McCreary, která v té době již několik let ve Vršovcích bydlela, vzpomíná, že to bylo skutečně jediné místo v okolí, kde se lidé mohli nějakým způsobem sdružovat. Po sedmi dlouhých letech, kdy v okolí Krymské nevzniklo jiné podobné místo, se Kateřina se svým tehdejším partnerem rozhodli, že si založí kavárnu. Tak začalo přicházet na svět jedno z nejvýznamnějších vršovických center, Café Sladkovský.

Tou dobou se Krymská prvotina Shakespeare a synové stěhovali do centra, na Malou stranu a prostor si místo nich pronajal Ondřej Kobza. Jeho mediální zdatnost a schopnost přitahovat pozornost, z jeho podniku Café v Lese udělala ve velmi krátké době místo, které každý večer přivítalo desítky až stovky lidí. A to zejména z toho důvodu, že Kobza organizoval pravidelné koncerty, ať začínajících, či známějších hudebních interpretů. A tak začala Krymská žít.

Kateřina McCreary založila občanské sdružení Start Vršovice, a společně s iniciativou Zažít město jinak se začali s Krymskou zapojovat do dění pouličního festivalu, který každoročně na podzim oživuje celé město. Nově vznikající sousedské komunity se ale zdálo oživit prostor jednou za rok příliš málo. A tak vzniklo Korso Krymská. (Oldřich Štěpánek, 2021)

Zdroj obrázků: Startvrsovice.cz

Korso Krymská, 2017

Zažij město jinak, 2014

Vršovický tržiček, 2010

PROLUKA: Galerie pod vršovickým nebem

Galerie ProLuka vznikla na skutečné, nevyužívané proluce, na místě zbouraného domovního bloku při hlavní ulici vedoucí z centra města. Svým charakterem splňuje předpoklady pro vznik zajímavého a tedy potenciálně úspěšného výstavního prostoru i místa pro sociální interakci. Místo je viditelné a snadno přístupné z hlavní ulice, dostupné z centra, členité a zároveň plní funkci křižovatky cest, vytváří přirozené lokální centrum. Jde o jakousi bránu do místní rezidenční čtvrti, velmi působivý, téměř přirozený - přírodní prostor, který je však obklopen typickou pražskou historickou zástavbou vytvářející jakousi architektonickou kulisu.

ProLuka je open-air galerií ve veřejném prostoru a současně prostor, kde lze zaujmout širší veřejnost a zprostředkovat přirozený kontakt se současným uměním. Naším záměrem je prezentovat rozmanité spektrum uměleckých přístupů v lokálním kontextu a zprostředkovat obyvatelům nový, osobitý prožitek dané lokality.

Galerie ProLuka fungovala na Krymské od roku 2012 do 2016. V roce 2017 se přestěhovala do Bezručových sadů, nad zastávku Krymská, poblíž Slovenské ulice. Galerie představuje především české umělce, kteří svými instalacemi přibližují nebo poukazují na nejrůznější, lokální i globální témata a problémy.

ProLuka je svým konceptem městské galerie ve veřejném prostoru naprosto jedinečná. (Čtyři dny, 2021)

Zdroj obrázků: Startvrsovice.cz

Libor Novotný: KREUZUNG

EPOS 257: BROWN-FIELD

Robert Bárta: JEDNOU BUDU VELKÝ

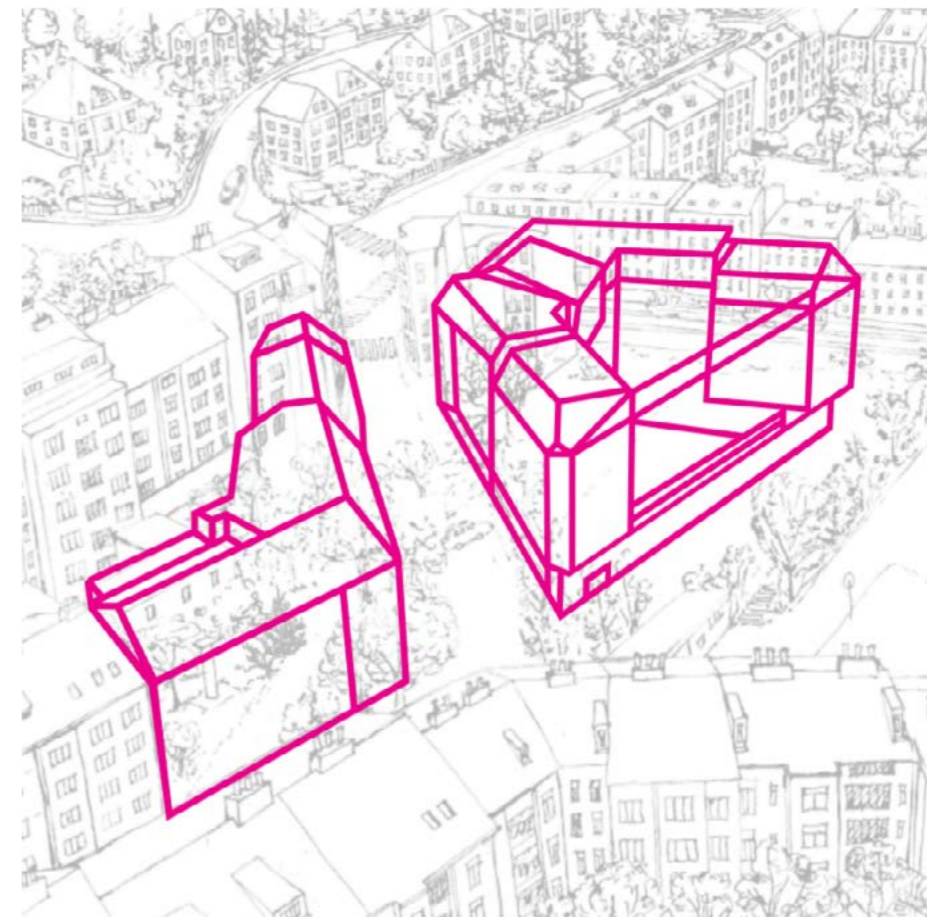
KAUZA PROLUKA

Proluka je součástí nejstarší historie Vršovic. Stojí na místě původní drobné zástavby nad lokálním tržištěm. Místo bylo po staletí křižovatkou cest všech místních a živým centrem lokality. Start Vršovice v roce 2010 přišel s myšlenkou, že pozitivní proměna tohoto místa dokáže ovlivnit celou čtvrť.

Staré Vršovice měly v té době nejméně třicet let pověst problematické zóny proslavené snad jen množstvím heren, zastaváren a krádeží. Spolek zorganizoval dva pilotní projekty Vršovický tržiček a dále množství aktivit (Masopust, Hostina a zejména aktivity Galerie pod širým nebem, pouliční festivaly Korso Krymská a Zažít město jinak).

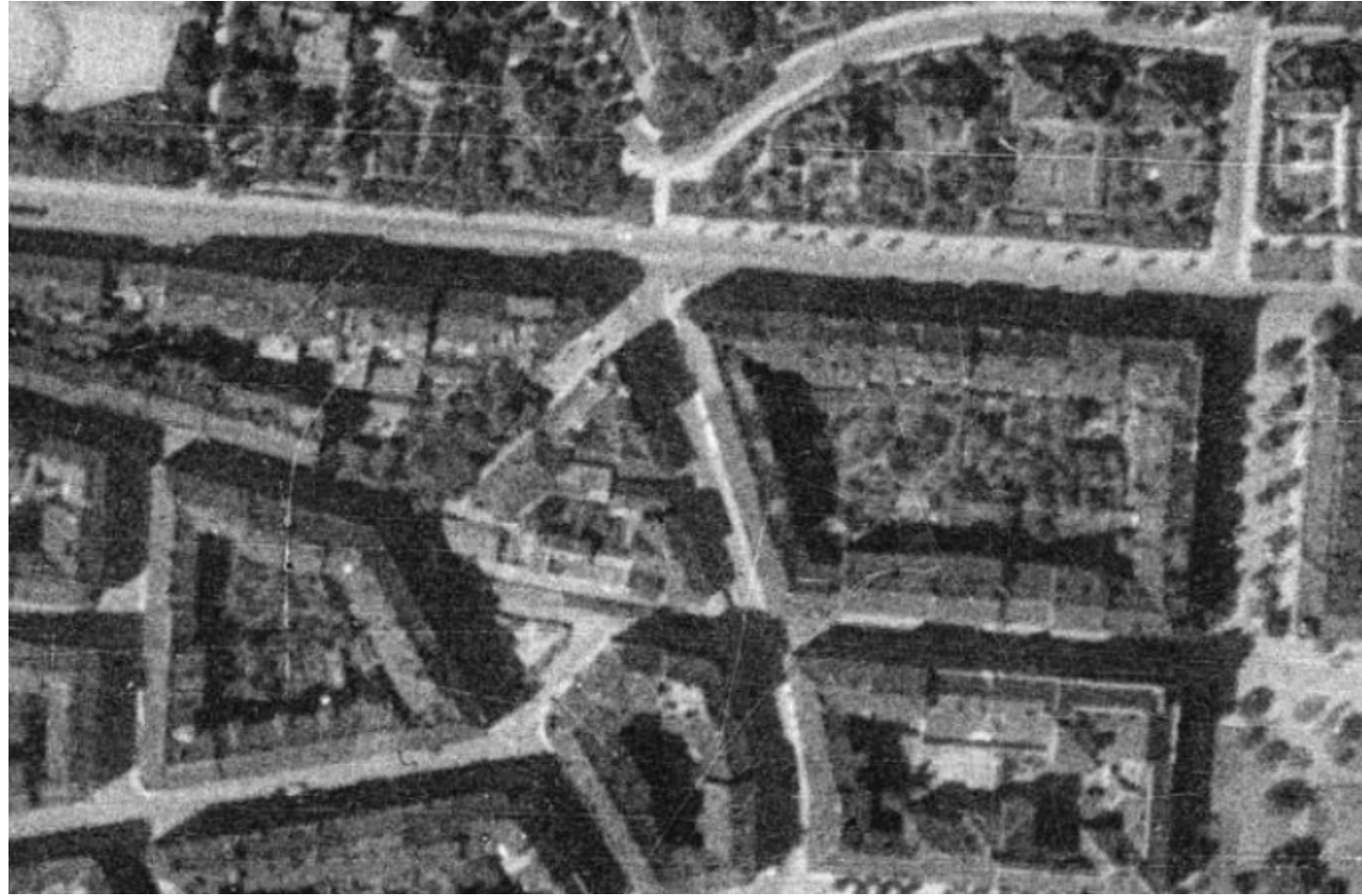
Současně Start získal první informace o investorském záměru Magnolia a Carnea. V dalších letech svou činnost směřoval k zabránění prodeji Proluky bez ideové soutěže a promyšlených podmínek. Následně Start uspořádal několik setkání s občany, na jejichž základě vznikl shrnující dokument, který byl předán MČ i investorovi. Výsledky měl investor zpracovat a zohlednit alespoň v jednom ze tří návrhů, které měl díky tlaku občanů radnici předložit. Investor však variantní návrhy nepředložil a MČ později prosadila, aby tento závazek investora začleněný do kupní smlouvy byl anulován. Jasný názor občanů na Proluku byl tak volenými zástupci ignorován. (Start Vršovice, 2021)

Projekt Magnolia a Carnea

Transparent místních aktivistů, 2013

SITUACE

dostavba bloků A + B

plocha A: 2 200 m²plocha B: 1 100 m²plocha k možnému zastavění celkem: 3 300 m²

charakter: městský x komunitní

funkční využití: SV - všeobecně smíšené

parter: veřejný x soukromý

funkce: - bydlení pro rodiny/seniory/mladé lidi (1+kk, 2+kk, 3+kk)
 - komerční prostory v parteru
 - komunitní a sdílené prostory
 - parkovací místa pro auta x kola

veřejný prostor C

související plocha celkem: 1 000 m²

funkce: - veřejný prostor, místa setkávání
 - pořádání kulturních akcí (trhy, sousedské slavnosti, koncerty)
 - rozdílné atmosféry (náměstíčko x klidné zákoutí)
 - dostatek městské zeleně

LEGENDA

- ŘEŠENÉ ÚZEMÍ
- //// MOŽNÉ ZASTAVENÍ
- STÁVAJÍCÍ ZÁSTAVBA

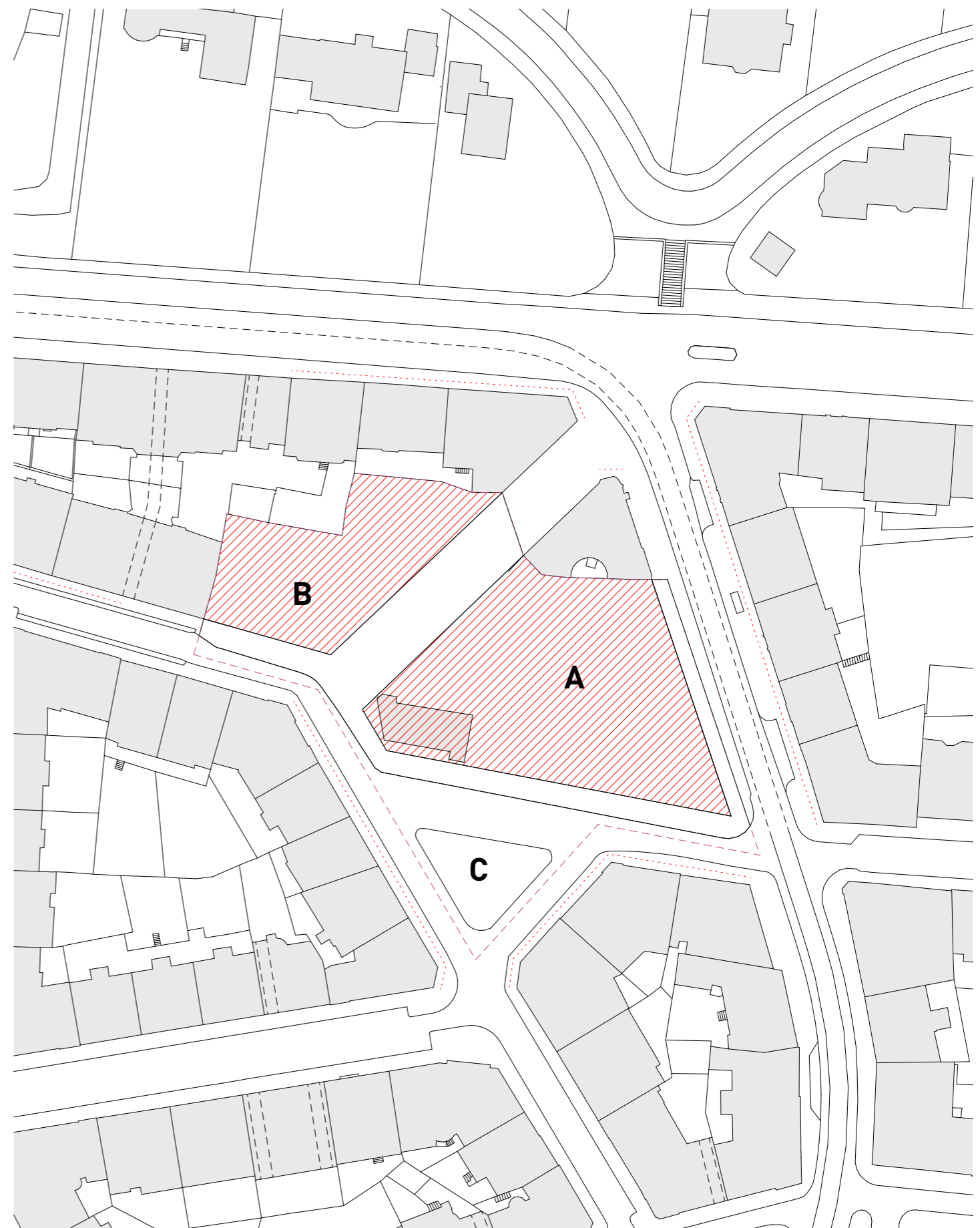
ZÁSADY NÁVRHU DLE MÍSTNÍCH OBYVATEL

1. Zachování otevřeného dojmu z prostoru
2. Oddělení různých charakterů prostoru ul. Moskevské a tržičku
3. Vytvoření otevřeného prostoru dvou charakterů
4. Řešení veřejného prostoru tržičku jako flexibilního sdíleného prostoru
5. Redukce parkovací stání ve veřejném prostoru
6. Živá a zajímavá nároží
7. Zachování průhledu Krymskou ulicí do tržičku
8. Předcházení výraznému nárůstu dopravního zatížení
9. Navázat v pojednání fasád budov na charakter zástavby Vršovic:

- Odlišit vzhledově parter na uličních fasádách, kromě funkce i barvou, materiálem, strukturou povrchu apod.

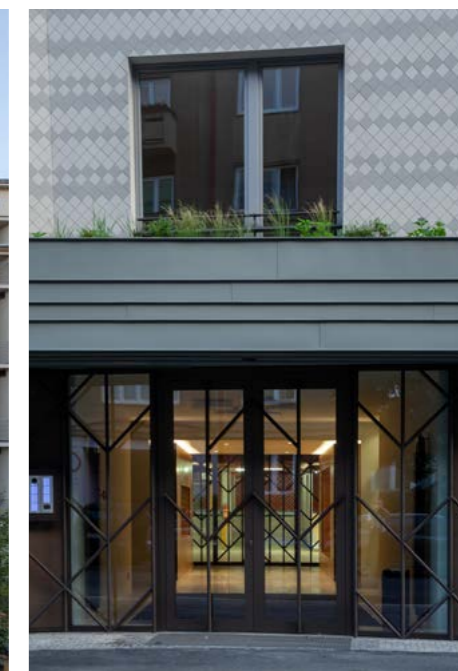
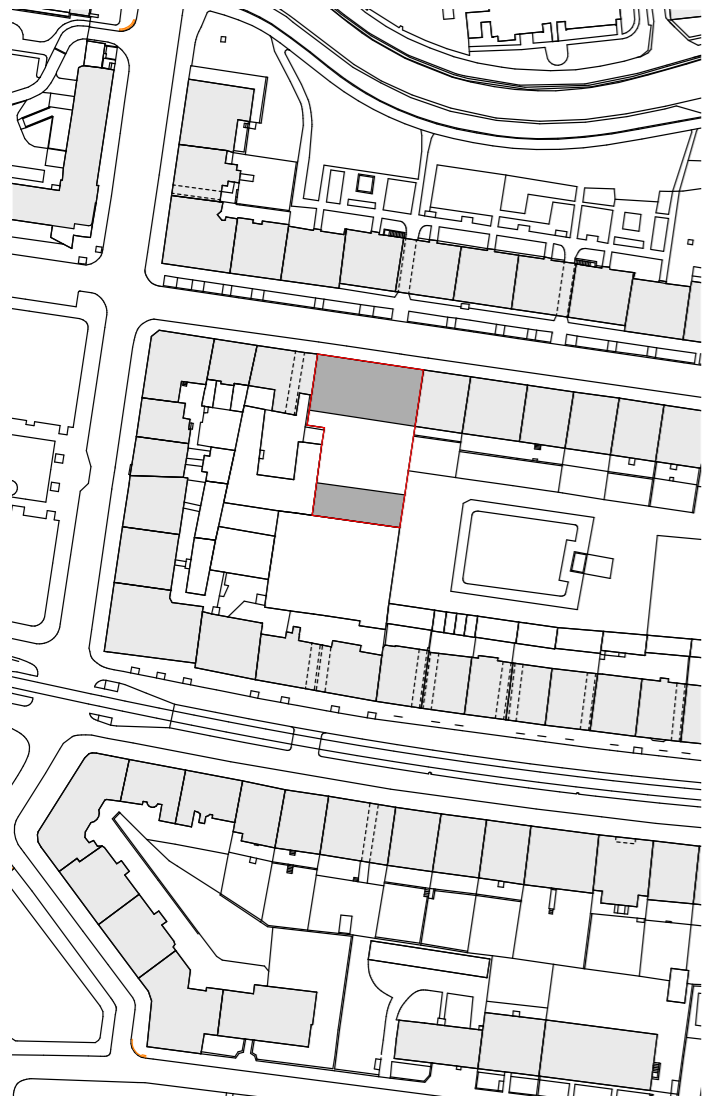
- V členění fasád jasně vyjádřit jednotlivá podlaží. Nepoužívat celoprosklené fasády bez dalšího členění. Vhodné je využít okna s parapetem, při používání francouzských oken je nespojovat do vertikálních pásů, které smazávají vnímání jednotlivých podlaží a evokujících vysoký řád.

- Podpořit pojednáním urbanistické členění uličních fasád na vertikální bloky odpovídající členění okolních objektů.

- 1/ Bytový dům Sámova - ZNAMENÍ ČTYŘ architekti
- 2/ Bytový dům Lodecká - DAM architekti
- 3/ Palác Národní DRN - STANISLAV FIALA
- 4/ Bytový dům Kapitulská - MARTIN ČENĚK
- 5/ Bytový dům Mlýnská - CHYBIK+KRISTOF
- 6/ Bytový dům Spolková - RAW architekti
- 7/ Bytový dům RU43 - ZANDERROTH ARCHITEKTEN
- 8/ Kampus Joachimstrasse - DAVID CHIPPERFIELD
- 9/ Social Housing in Belleville Street - ATELIER DU PONT
- 10/ Néaacité Housing - ATELIER KRAUSS ARCHITECTURE
- 11/ Santa Madrona - PICH-AGUILERA ARCHITECTS
- 12/ Charlie Living Residential Complex - GRAFT
- 13/ Obytný soubor 4BLOK - CHMELAŘ ARCHITEKTI
- 14/ Obytný blok pa1925 - ZANDERROTH ARCHITEKTEN

1/ Bytový dům Sámova, Praha - ZNAMENÍ ČTYŘ ARCHITEKTI

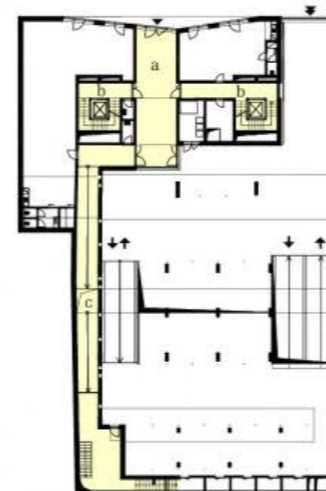

Městský bytový dvojdům, na motivy art deco. V široké proluce po bývalé tiskárně je umístěn bytový dům s jedním středovým vstupem obklopeným obchodním parterem a parkovacím suterénem. Stavba vyplňuje, stejně jako stavba původní, beze zbytku celý pozemek. Sestává z hlavní uliční budovy a dvorní vestavby na společném soklu/suterénu. Každá ze dvou vertikálních komunikací uliční budovy obsluhuje dva velkorysé, klasicky příčně orientované byty na podlaží. Parkovací vícepodlažní suterén je polorampový.

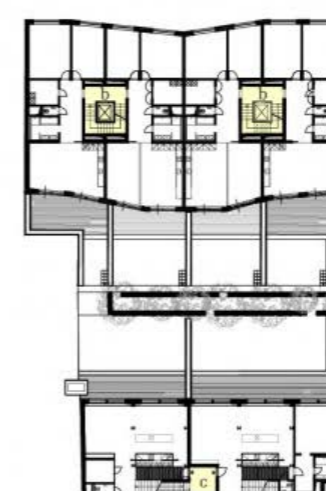
Koncept návrhu zachovává jednotu stavby s centrálním vstupem, analogicky s protějším bytovým domem z 1/2 20.stol.. Jednoduchý objem stavby je ale nepatrně ve středu prolomen, ustoupen. Do strohé ulice vnáší oživení.

Motiv inspirovaný stavbou Florin Court je dále rozvíjen na keramickém obkladu uliční fasády a na zámečnických výrobcích v interieru.

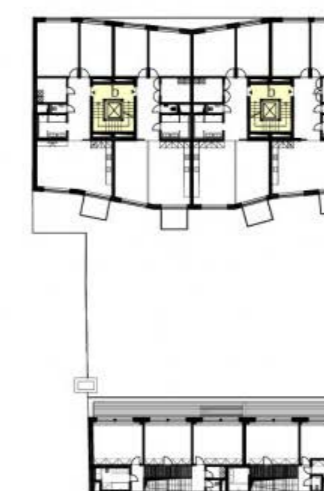
Dvorní vestavba atelierových mezonetů odkazuje na tradiční drobné dřevěné stavby v zeleni vnitrobloků. Uliční fasáda je založena na okenní mřížce, opticky rozhýbané ve vodorovném směru. Okna v krajích – navazující na sousední fasády – mají výraznější členění a vodorovnější proporci. Originálním principem fasády je použití keramického obkladu odkazující na meziválečnou modernu. Sparožez kachlíků 100x100mm je zvolen diagonálně, barevná skladba zvýrazňuje horizontální linku a potlačuje vertikální směr. (Znamení čtyř, 2021)

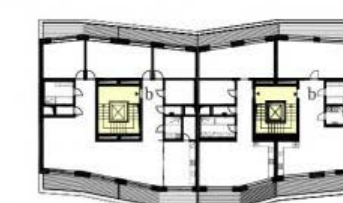
1.NP

2.NP

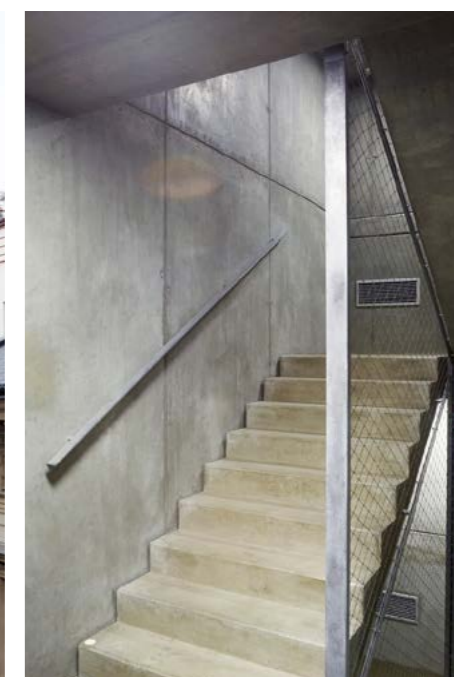

3.NP

7.NP

2/ Bytový dům Lodecká, Praha - DAM architekti

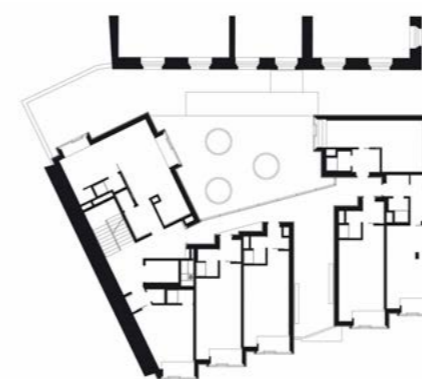

Předmětem projektu byla dostavba proluky na nároží ulic Soukenická, Barviřská a Lodecká. Navržená budova slouží jako bytový dům s malometrážními byty a školní tělocvična sousedící ZŠ. Část dispozice v úrovni přízemí byla věnována na pronajímatelné nebytové prostory (obchod, služby, kancelář apod.). Parkování bylo zajištěno v rámci 2. PP. Celkový koncept návrhu budovy je postaven na principu stavebnice z prostorových jednotek. Přítomností sálu diktovaná poloha vertikální komunikace předurčuje typ dispozice otevřenou horizontální chodbou. Mezi jednotlivé vrstvy patrových desek jsou vkládány „objemy“ odpovídající svou velikostí bytovým jednotkám. Tam, kde je třeba objem hmoty zředit, podřídí se sousedním objektům, poskytnout více světla, vzduchu, vytvořit netradiční otevřený prostor pro vzájemný kontakt

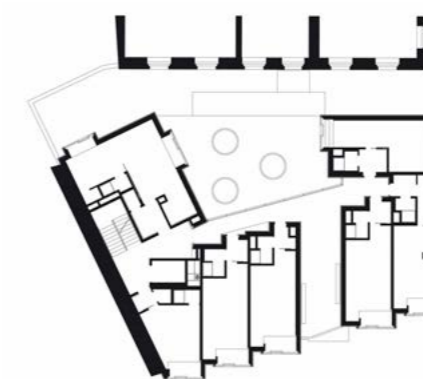
obyvatel, tam jsou články stavebnice vynechány. V poslední vrstvě je skladebné těleso jednotky díky mezonetové dispozici bytů protaženo na dvojnásobnou výšku - korunu celkové kompozice.

Z hlediska geometrie přebírá celá skladba ortogonalitu Barviřské ulice - tím že tato ulička není na Lodeckou kolmá, je do celku vneseno napětí v podobě postupně povysouvaných „krabiček“. Co do funkční náplně se jedná o vesměs minimální bytové jednotky kolem 30 m². V pozici umožňující příčné provětrání a díky převážně jižní orientaci i velkorysému prosklení, které je bohatě dotované denním světlem a sluncem, mají byty standard a kvalitu plnohodnotného současného bydlení. (Archiweb, 2021)

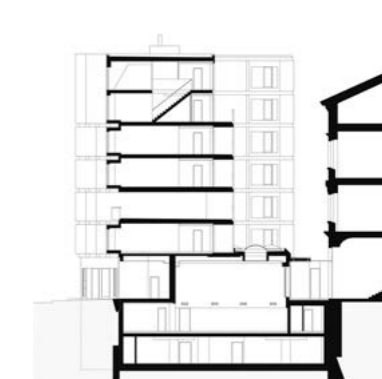
Zdroj obrázků: Archiweb.cz

TYPICKÉ PODLAŽÍ

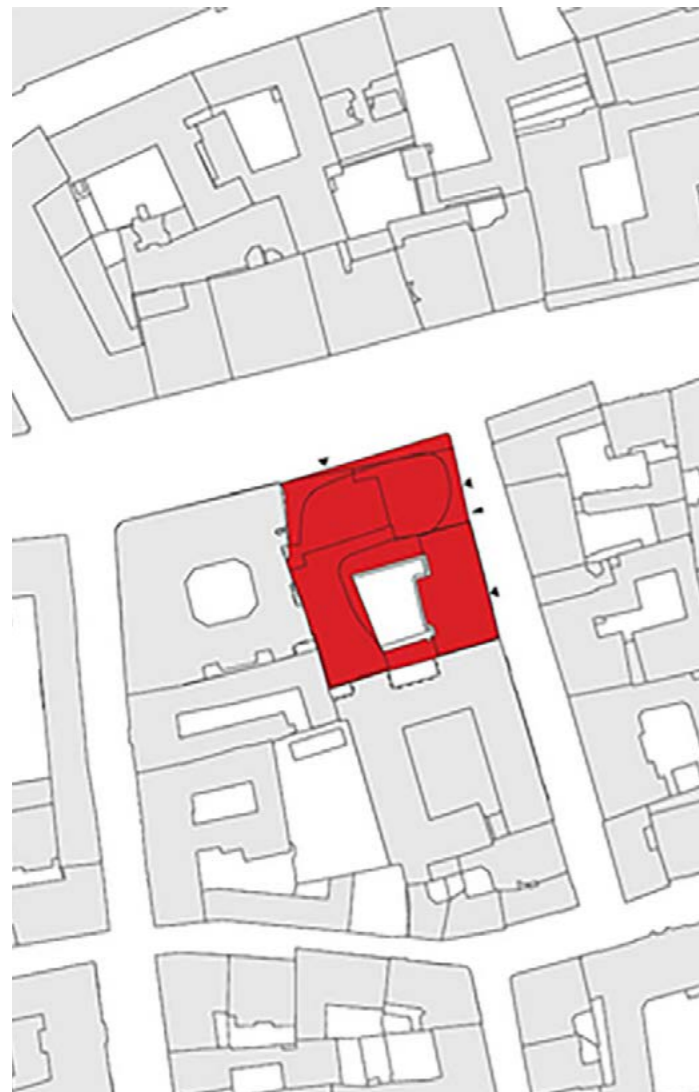

TYPICKÉ PODLAŽÍ

PŘÍČNÝ ŘEZ

3/ Palác Národní DRN, Praha - STANISLAV FIALA

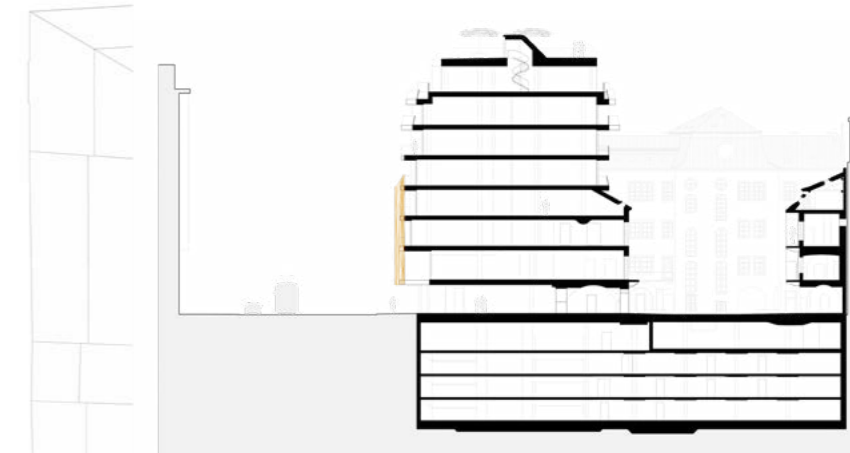

DRN vyrostl v exponované poloze na nároží ulic Národní a Mikulandská v centru Prahy. Na pozemku bylo od roku 1966 parkoviště, se kterým sousedil barokní Schönkirchovský palác. Spojením starého a nového vznikl městský polyfunkční dům s dvorem, obchody, restauracemi a kanceláři. Novostavba tvoří nároží a její hmota spojuje Palác Dunaj z roku 1930 s barokním palácem v Mikulandské. Obrys budovy sleduje uliční čáru a na výškové rozdíly svých sousedů reaguje ustupujícími patry, lemovanými balkóny se zelení a výtvarnou mříží. Významným městotvorným prvkem je pasáž a přístupný dvůr, který by měl být v budoucnu propojen se sousední školou.

Na uliční prostor navazují dvě obchodní podlaží obchodních prostor a suterén pod dvorem. Čtyři podzemní podlaží ukrývají garáže a hlavní technologie. Horní patra jsou kancelářská, střecha slouží jako terasa s pečlivě udělanou zahradou. Prolínání barokního světa s moderním, propojení starého a nového, jsou motivy, které prostupují celým objektem. Najdeme je na hlavních stavebních konstrukcích i na drobných prvcích interiéru. (Stavbaroku.cz, 2021)

7.NP

PŘÍČNÝ ŘEZ

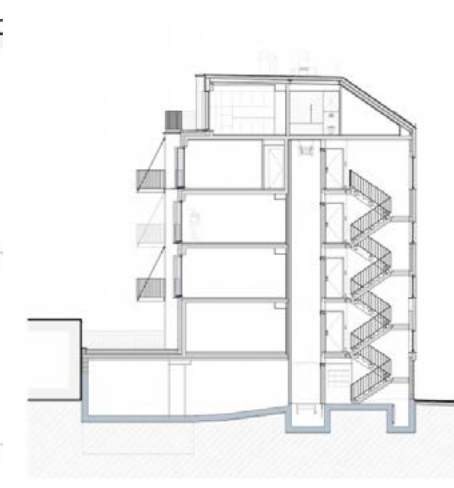
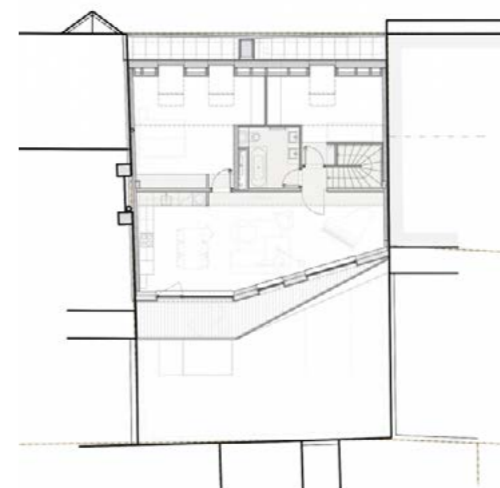
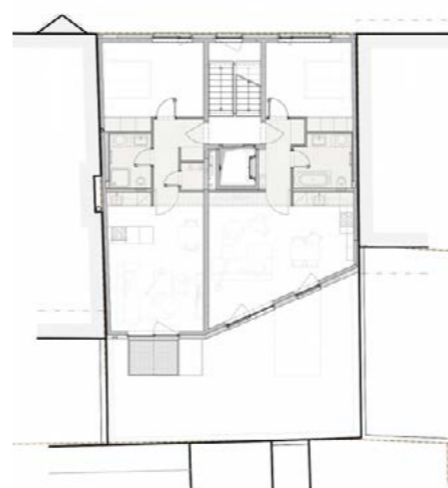
Zdroj obrázků: Stavbaroku.cz

4/ Bytový dům Kapitulská, Praha - MARTIN ČENĚK

Objem navrženého bytového domu vychází především ze stávajících podmínek v území a funkčních požadavků na stavbu. Jelikož se jedná o zástavbu proluky, tedy o doplnění stávající zástavby, výška domu byla volena tak, aby navazoval na oba sousední bytové domy, které jsou výškově velmi rozdílné. Tvar pozemku je obdélníkový a vzhledem k tomu, že vnitroblok je obklopen vysokými zdmi jednopodlažními užitkovými dvorními přístavbami, bylo zvoleno řešení, kdy přízemí domu, které není obytné, je částečně zapuštěno pod okolní terén tak, aby stávající hraniční zdi prakticky vůbec nepřesahovalo, a využívá celou plochu stavebního pozemku. Díky tomuto částečnému zapuštění pak hrana fasády nad vstupním podlažím navazuje na spodní líc bosáže soklu, resp. přízemí sousedních domů.

Střecha garáží navrženého domu je ozeleněna a ve vnitrobloku vytváří tolik chybějící zahradu. Vyšší čistě obytná podlaží domu svým půdorysným tvarem navazují na rozdílnou hloubku sousedních staveb. Dvorní fasáda je proto mírně zalomená pod úhlem 25°, aby nedošlo k narušení podmínek oslunění sousedních objektů a zároveň mohly být novým objektem vhodně propojeny jejich půdorysné stopy. Do ulice je objekt zastřešen šikmou střechou nad posledním podlažím. Do dvora je poslední podlaží ustoupeno. (Archiweb, 2021)

3.NP

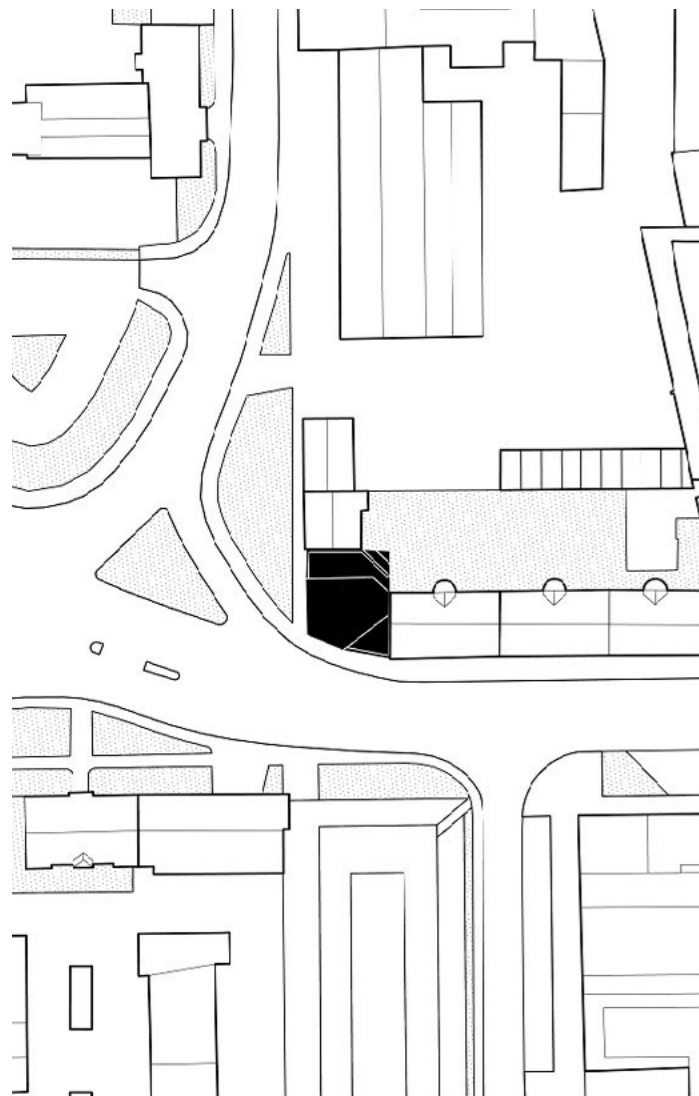
5.NP

PŘÍČNÝ ŘEZ

Zdroj obrázků: Archiweb.cz

5/ Bytový dům Mlýnská - CHYBIK+KRISTOF ARCHITECTS & URBAN DESIGNERS

Architekti navrhli stavbu na místo nezastavěné proluky v postindustriální části Brna, vzdálené 15 minut od centra města. Na limitované ploše 269 m² vybudovali pětipatrovou rohovou stavbu o celkové užitné ploše 1200 m² se 14 byty a komerčními prostory, která v městské zástavbě působí jako nový orientační bod díky výšce 26 metrů.

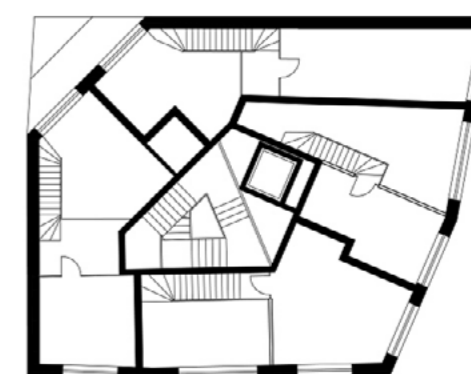
Dominantním prvkem stavby jsou rozměrná okna, odkazující na průmyslové dědictví čtvrti, jež zvenku fungují jako klíč k pojetí konkrétních jednotek. Jejich rozměry napříč patry výrazně gradují od dvoupodlažního komerčního přízemí přes malometrážní byty až po ložty s privátní terasou a šestimetrovou světlou výškou. Jádrem domu se točí sochařsky pojaté schodiště, jež se vyrovnává s limitovanou plochou parcely 269 m².

Výsledná forma nepravidelného polygonu udává bytům atypický ráz a prostorovou jedinečnost. V přízemí se kolem ústředního schodiště vine komerční plocha pro jednoho až dva nájemníky, druhé a třetí patro nabízí celkem osm menších bytových jednotek o výměře 40 až 55 m², ve čtvrtém se nachází čtveřice menších loftových bytů s dřevěnou vestavbou a v pátém dva rozměrné ložty s vestavbou, soukromými terasami a výrazně převýšeným interiérem. Všechny pak propojují materiály železobetonu, jasanového dřeva a bílých zdí i skvělé výhledy do okolí – směrem na jih na budoucí náměstí a malebnou Pálavu, na sever pak do vnitrobloku a také na centrum města včetně všech pamětihodností jako Špilberk či Petrov. (Archiweb, 2021)

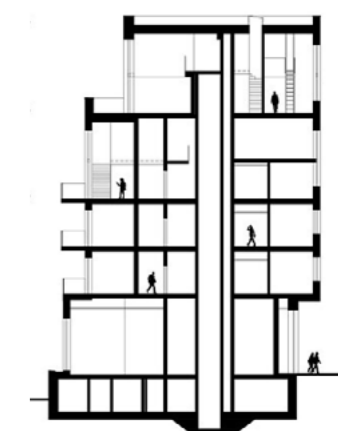
Zdroj obrázků: Archiweb.cz

3.NP

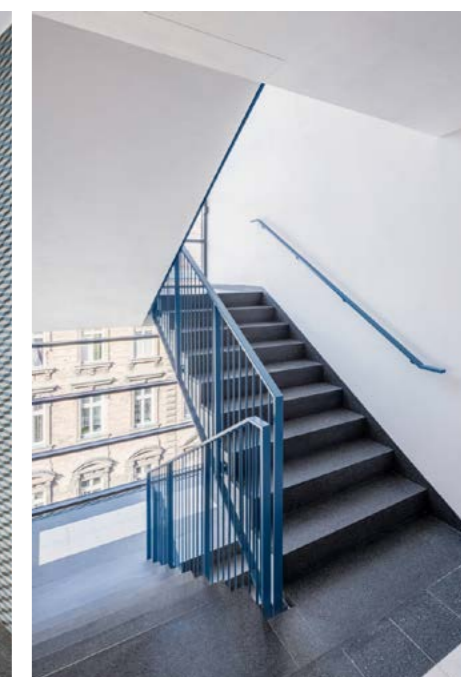

4.NP

PŘÍČNÝ ŘEZ

6/ Bytový dům Spolková, Brno - RAW architekti

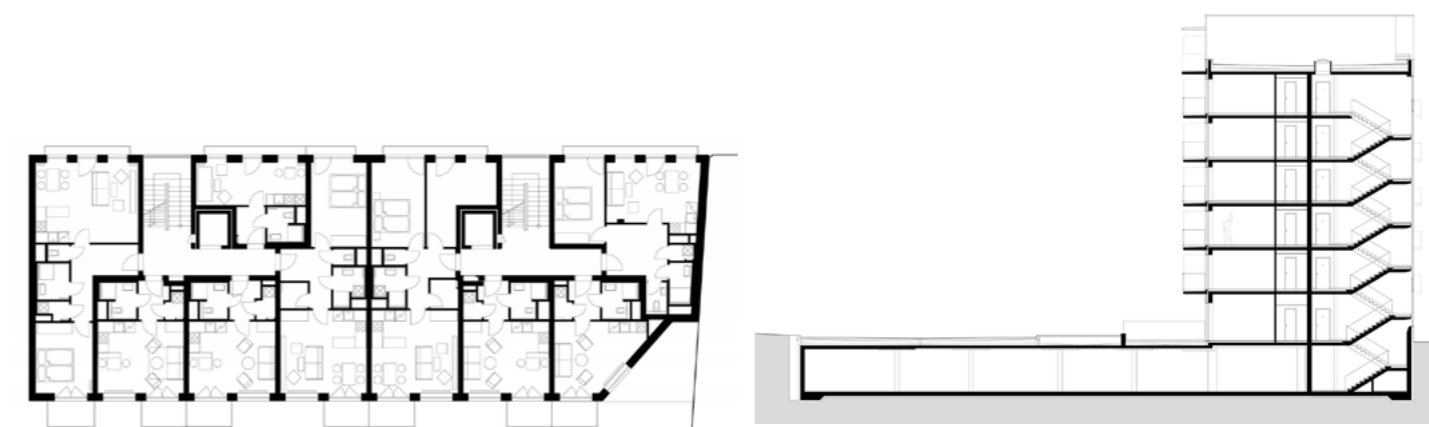

Bytový dům Spolková v Brně stojí v proluce navazující na bývalý Dělnický dům. Dělnický dům byl realizován ve dvou časových úsecích, a to uliční již neexistující část v letech 1897 a dvorní, zcela zdevastovaná část v letech 1929 podle projektu arch. Göttlichera. Komplex nebyl předchozími vlastníky udržován po dobu posledních cca 30 ti let, což se podepsalo fatálně na stavu jeho stavební substance.

Nový bytový dům je první etapou zástavby proluky. Na již zrealizovanou uliční část bude v budoucnu navazovat nižší část dvorní a bude doplněna další uliční část.

Dům má sedm nadzemních podlaží a dvě komunikační jádra opatřená schodištěm a výtahem. V každém z pater jsou navrženy čtyři byty různých velikostí. Každý byt má směrem na jižní stranu do vnitrobloku balkon. Ložnice větších bytů jsou orientovány na sever a jsou opatřeny úzkým průběžným balkonem. V přízemí jsou k dispozici tři pronajímatelné jednotky s možností využití pro služby nebo ateliéry. Každý byt má v podzemním podlaží stání. Vjezd do podzemních garáží je navržen pomocí jednoruhové rampy z ulice Spolkové. Součástí domu je i ozeleněný vnitřní dvůr, přístupný ze vstupních hal prvního nadzemního podlaží, sloužící k rekreaci obyvatel domu. (Archiweb,2021)

Zdroj obrázků: Archiweb.cz

TYPIKÉ PODLAŽÍ

PŘÍČNÝ ŘEZ

7/ Bytový dům RU43, Berlín - ZANDERROTH ARCHITEKTEN

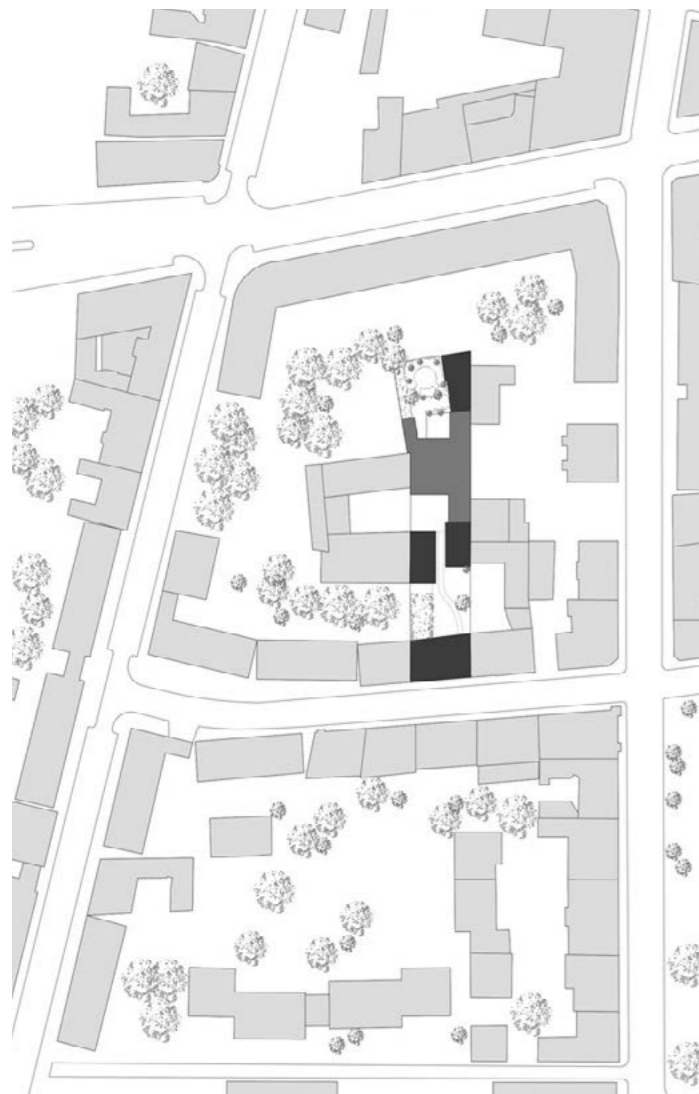
Typický „berlínský severní roh“, propast, kterou kdysi vytvořily následky války, obklopený tři až pětipatrovými blokovými budovami. Desítky let nezastavěný pozemek. Zdá se, že složitá situace na rohu ulic Ruppiner Strasse a Schönholzer Strasse ještě více inspirovala architekty zanderroth k realizaci jejich hesla „důmyslná architektura na sofistikovaném místě za dostupné ceny“. Řešení je přesvědčivé, dva elegantní dvojdomy a veřejný prostor jako spojovací prvek mezi oběma domy. Nevýhodou blokového nároží typického pro Berlín, se nyní stává netypické malé náměstí jako zdroj světla pro budovy a zelené místo k setkávání celé čtvrti.

Základní struktura sedmipatrové přední budovy je identická - jako dvojčata -, jedno zrcadlí druhé. V každém patře je byt o třech stranách a třech světových stranách, což znamená, že orientace nemovitosti je vedlejší. Ve spodních patrech jsou jižně orientované strany budov zastíněny zástavbou interiéru bloku, proto jsou obytné místnosti orientovány do ulice a horní patra na jih. Tuto vnitřní konfiguraci budovy lze zvenčí číst v odlišném provedení fasád obytných a soukromých prostor. Budovy jsou stavěny pomocí železobetonového skeletu s pórobetonem. (INHALT,2021)

Zdroj obrázků: Baunetz-architekten.de

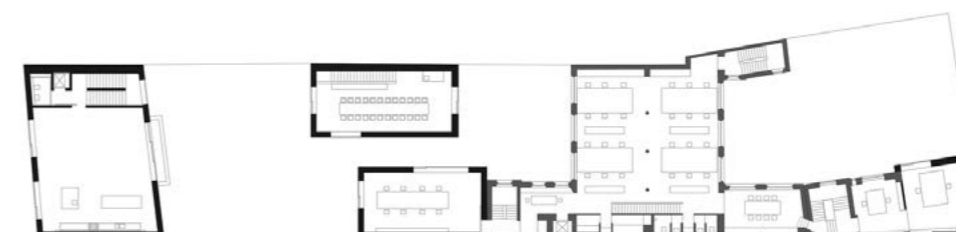

8/ Kampus Joachimstrasse, Berlín - DAVID CHIPPERFIELD

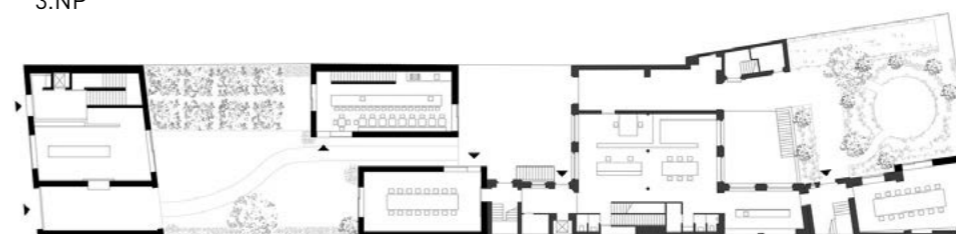

Kancelář David Chipperfield Architects v Berlíně se nachází ve čtvrti Mitte, v samotném centru města. Čtyři nové objemy rozšiřují stávající pětipodlažní cihlovou budovu situovanou v zadní části objektu, která byla původně postavena jako továrna-výrobná na hudební nástroje v roce 1895. Zatímco nová, čtyřpatrová přední budova uzavírá uliční fasádu, objemy vložené do dvorů nově interpretují stávající situaci. Jsou zavěšeny v ambivalenci mezi obnovou stavu z doby před válečnými škodami a novou myšlenkou blokového interiéru: jednoduché kubické objemy tvoří samostatné struktury, které lze vnímat z různých úhlů pohledu, a přitom pokračují v historii typické dvorní stavby a přetvářejí ji do plynoucího vnějšího prostoru.

V přední budově jsou výstavní prostory a společenské-multifunkční místnosti. Čtyřpodlažní prostřední budova a zahradní budova jsou připojeny přímo ke stávající budově, rozšiřují ji a poskytují velkorysé jednací a kancelářské prostory. Dvoupodlažní střední budova je samostatně stojící a je v ní umístěna jídelna. Společně se zahradním nádvořím vytváří jídelna poloveřejné místo pro socializaci a dialog, a vytváří tak atmosféru jako v kampusu. [Archdaily, 2021]

3.NP

1.NP

PŘÍČNÝ ŘEZ

Zdroj obrázků: Archdaily.com

9/ Social Housing in Belleville Street, Paříž - Atelier du Pont

5.NP

1.NP

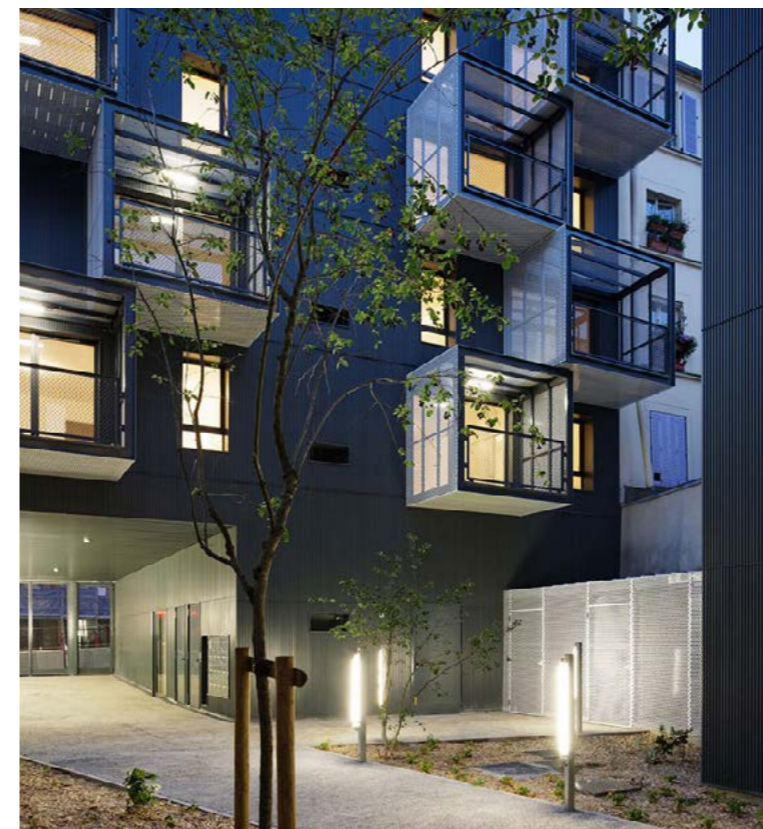
PŘÍČNÝ ŘEZ

Projekt se skládá ze 2 budov s 19 sociálními bytovými jednotkami a prodejnu v přízemí. Městská struktura Belleville se skládá ze dvou protínajících se systémů: na jedné straně z úzké rušné silnice lemované typickými činžovními domy ve stylu „faubourg“, kaskádovitě klesajícími z kopce, a na druhé straně z prostorů uprostřed městských bloků, které jsou velmi úzké, často osázené a lemované lidovými budovami probíhajícími kolmo ke svahu.

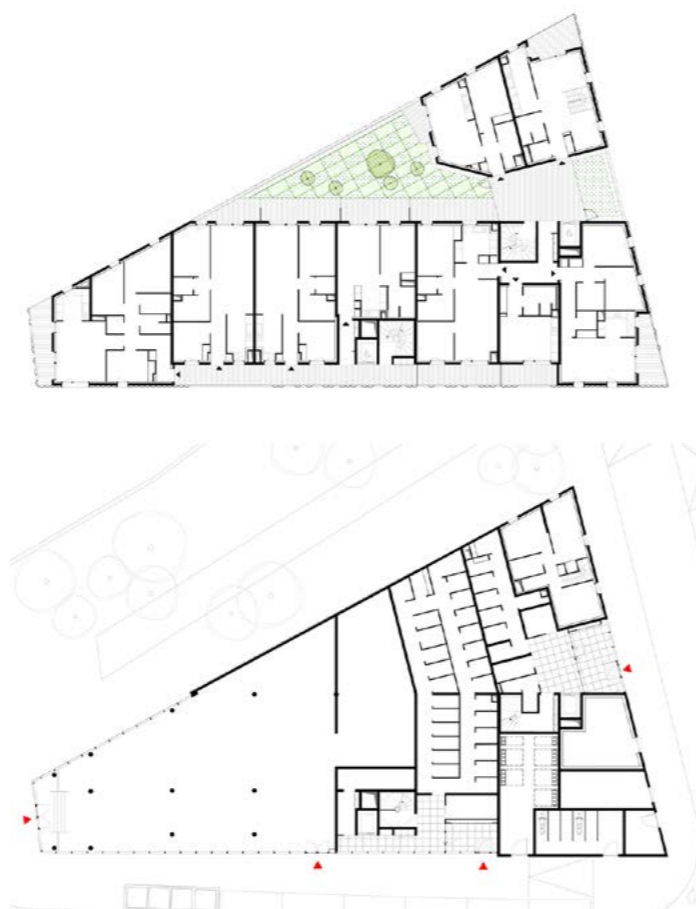
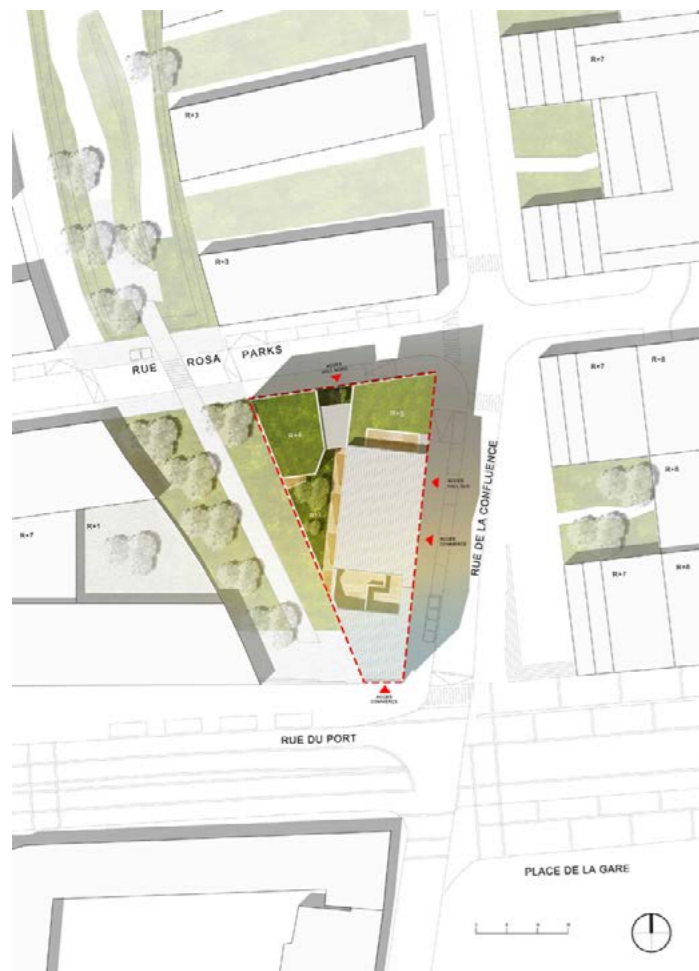
Architekti chtěli obnovit tento oboustranný charakter na Rue de Belleville s designem, který si pohrává s hustotou a stratifikací prostřednictvím současného designu, který přehodnocuje tradiční typ bydlení ve faubourgu.

Srdcem bloku je zelená ulička, která ladí se stávající strukturou bloku a odhaluje hloubku pozemku. Box-balkony se táhnou od fasády a nabízejí velkorysé venkovní prostory a široký a ničím nerušený výhled na Paříž. (Archdaily, 2021)

Zdroj obrázků: Archdaily.com

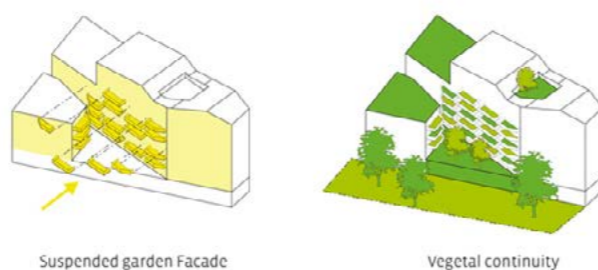
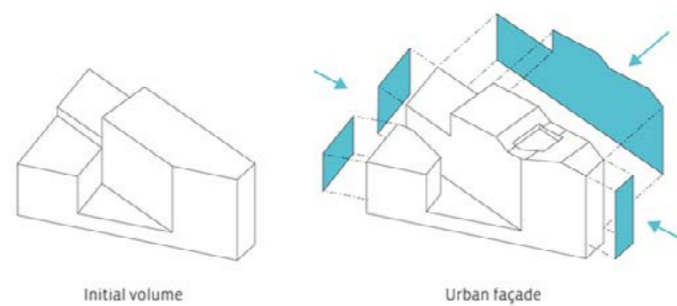

10/ Néaucité Housing, Saint-Denis - Atelier Krauss Architecture

Jedná se o trojúhelníkový pozemek ohraničený 3 ulicemi a veřejnou zahradou. Lokalita těží z jedinečné rohové situace, která definuje vstup do nové čtvrti a dotváří tak panorama hlavní ulici. Stavební program nabízí 44 jednotek sociálního bydlení. Tyto funkční a prosvětlené byty jsou rozmístěny dvěma odlišnými schodišti a mají různé typologie.

Projekt nabízí dva výrazy fasád, reagující na jejich bezprostřední městský kontext: „Městská“ fasáda sleduje hranice tří hlavních ulic a fasáda „visutých zahrad“ vytváří dialog se sousední zahradou Avant-Scène. (Archdaily, 2021)

Zdroj obrázků: Archdaily.com

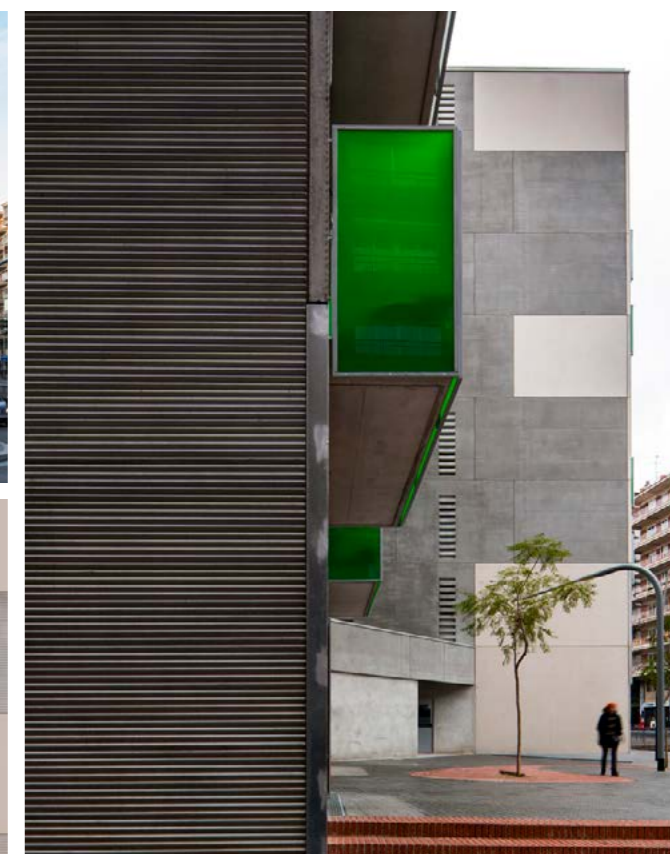
11/ "Santa Madrona". 62 Social Dwellings, Barcelona - Pich-Aguilera Architects

Projekt „Santa Madrona“ se zabývá městským prostorem, kde je třeba umístit dva bytové bloky s přijatelnou cenou pronájmu v blízkosti malého veřejného náměstí v barcelonské čtvrti Gracia. Zásah musel do svého přízemí umístit i veřejné vybavení se specifickým prostorem a některými specifickými volnočasovými prostory. Projekt měl tedy zajímavou výzvu navrhnout z jedné ruky dva bytové bloky s dostupnou cenou pronájmu, se vším potřebným vybavením, městský prostor úzce spojený s životem bloku a vybavením, které bude podporovat tak nezbytnou kombinaci používá.

Budovy byly postaveny z prefabrikovaných stavebních systémů, které zajišťují kvalitu, termíny a určité ceny a také podporují výrobu a inovace místního průmyslu na jedné straně a kontrolu spotřeby zdrojů, recyklaci a jejich opětovné použití na straně druhé. Celá konstrukce a její plášť byl vyroben v továrně a smontován na místě. Jedná se o těžkou betonovou konstrukci s nosnými stěnami. Nosná konstrukce a fasáda zjednodušuje vnitřní uspořádání. (Archdaily, 2021)

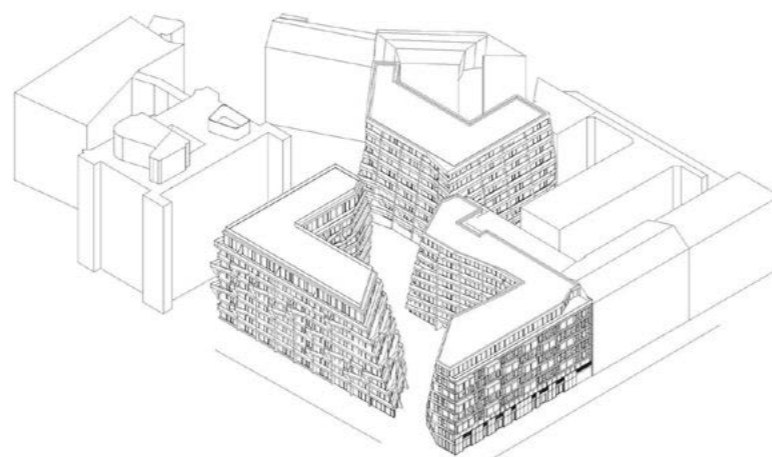
Zdroj obrázků: Archdaily.com

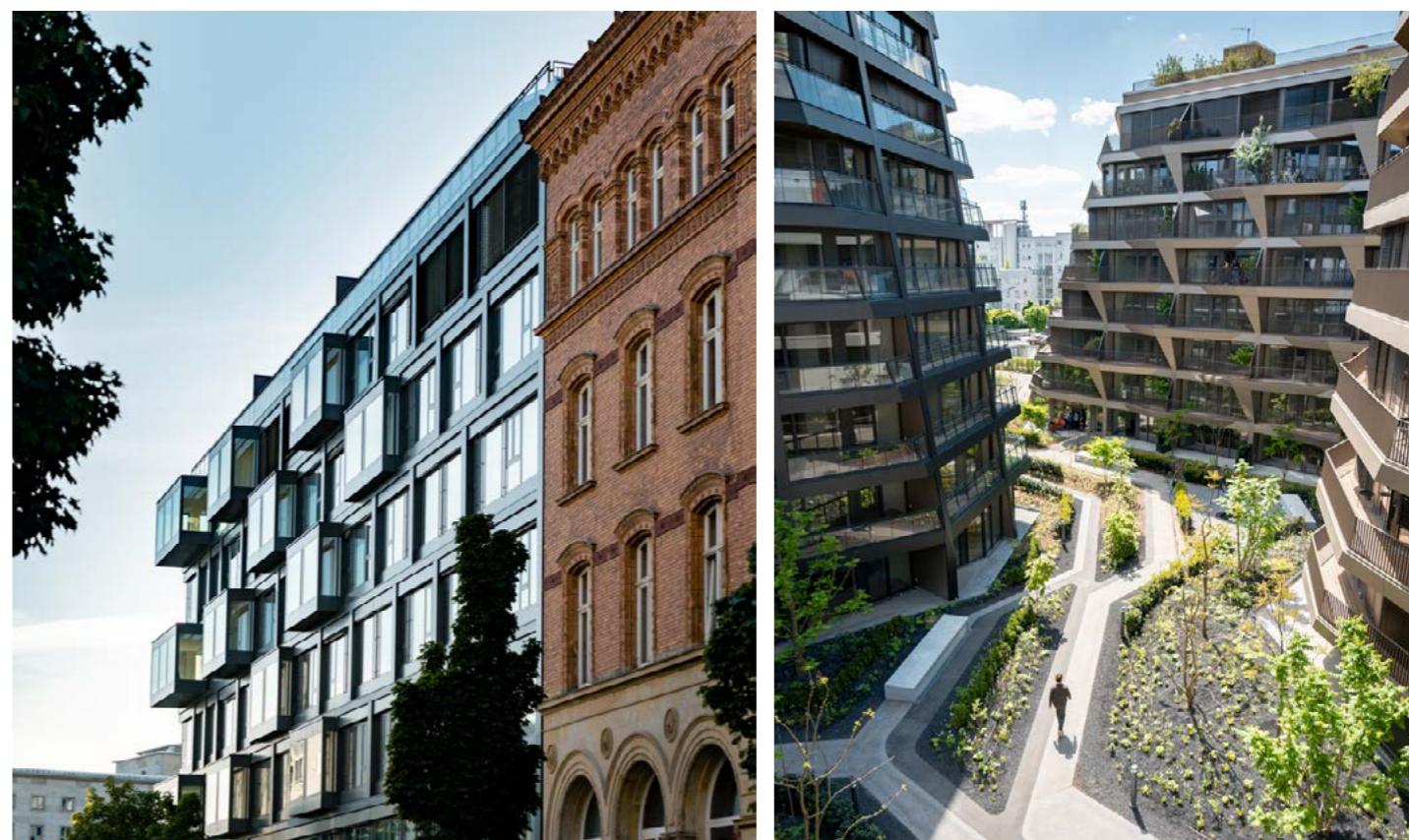
12/ Charlie Living Residential Complex, Berlin - GRAFT

Charlie Living je největší nově postavený převážně rezidenční projekt ve Friedrichstadtu, v přímé blízkosti bývalého Checkpoint Charlie. Otevřený soubor čtyř nových budov zaplňuje jednu z posledních otevřených částí Berlin Mitte s bývalým pásem Berlínské zdi. Návrh Graft s vysokou veřejnou prostupností přístupných stávajících cest do vnitřního prostoru komplexu navazujícího na sousední E-Werk a hotel na Mauerstraße kontrastuje s jinak uzavřenou blokovou strukturou bezprostředního okolí.

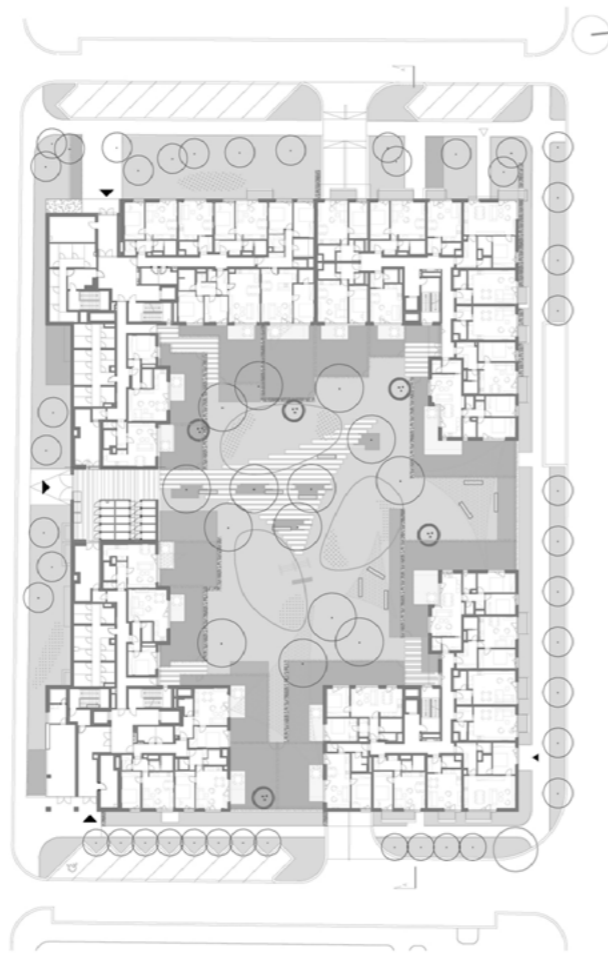
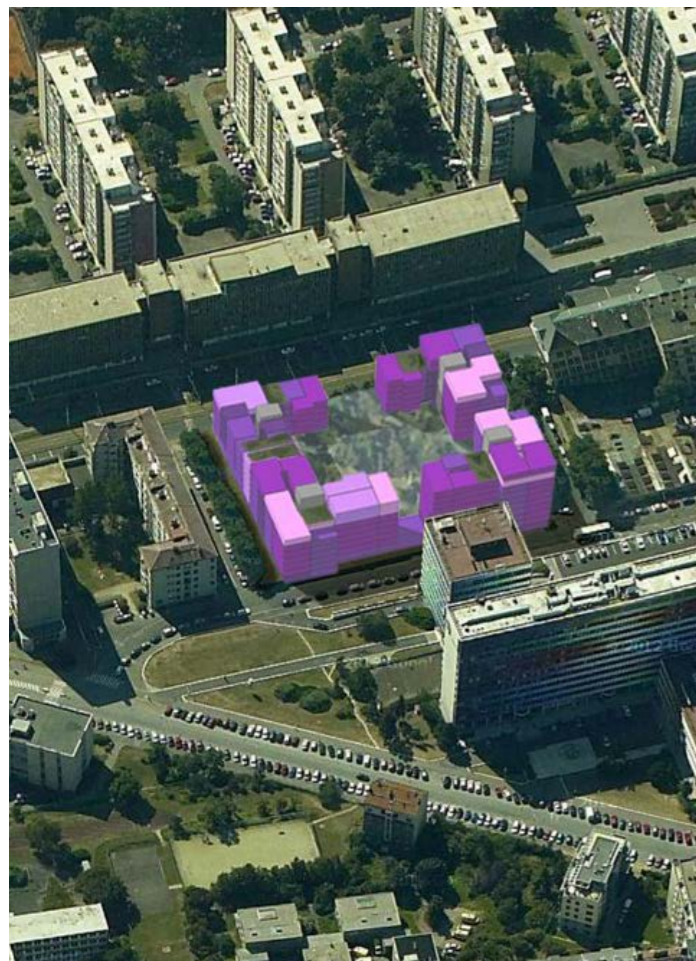
Komplex se souborem 243 3-7pokojevých bytů o velikosti od 40 do 300 m² a 48 „obsluhovaných apartmánů“ představuje jeden z největších nově vybudovaných rezidenčních projektů v této lokalitě od Mezinárodní stavební výstavy IBA v roce 1987. (Archdaily, 2021)

Zdroj obrázků: Archdaily.com

13/ Obytný soubor 4BLOK, Praha - Chmelař architekti

4BLOK se nachází na místě bývalého areálu Tesla v sousedství Koh-i-nor. Jedná se tedy o území posledních průmyslových objektů v samém centru rezidenční čtvrti Vršovice. Budova sousedí s bulvárem Vršovická.

Hmota objektu vychází z místní tradiční blokové zástavby a měřítka i objemu okolních budov, na které prostorově navazuje. Ve Vršovické ulici je dodržena výšková hladina okolní zástavby, kolmo na tuto ulici budova stoupá zároveň s terémem a v severozápadním rohu hmota graduje k vysoké budově Business Centrum Kodaňská.

Mezi budovou a přilehlými ulicemi jsou záhony s extenzivní zelení osázené stromořadím navazujícím na alej vršovického bulváru. V parteru domu jsou v souladu s oživením ulic umístěny komerční jednotky – a to po celé délce budovy směrem do Vršovické třídy a na rohu Altajské a Kavkazské.

Ve vnitrobloku na úrovni 1. NP a ulice Kavkazská se na rostlém terénu nachází zahrada s březovým hájem, relaxační zónou a dětským hřištěm. Prolukami ve hmotě objektu je zabezpečen dostatečný přívod přímého denního světla a kontaktu s děním v okolí. Dbali jsme na to, abychom nevytvořili stinný dvůr jaký mají domy v klasické blokové zástavbě.

Koncept ozelenění okolí stavby je doplněn velkými střešními zatravněnými terasami. Celý objekt je spolu se zahradními úpravami ve svém blízkém okolí navržen tak, že se jeví jako prorostlý zelení. (Archiweb, 2021)

Zdroj obrázků: Archiweb.cz

14/ pa1925, Berlin - Zanderroth Architekten

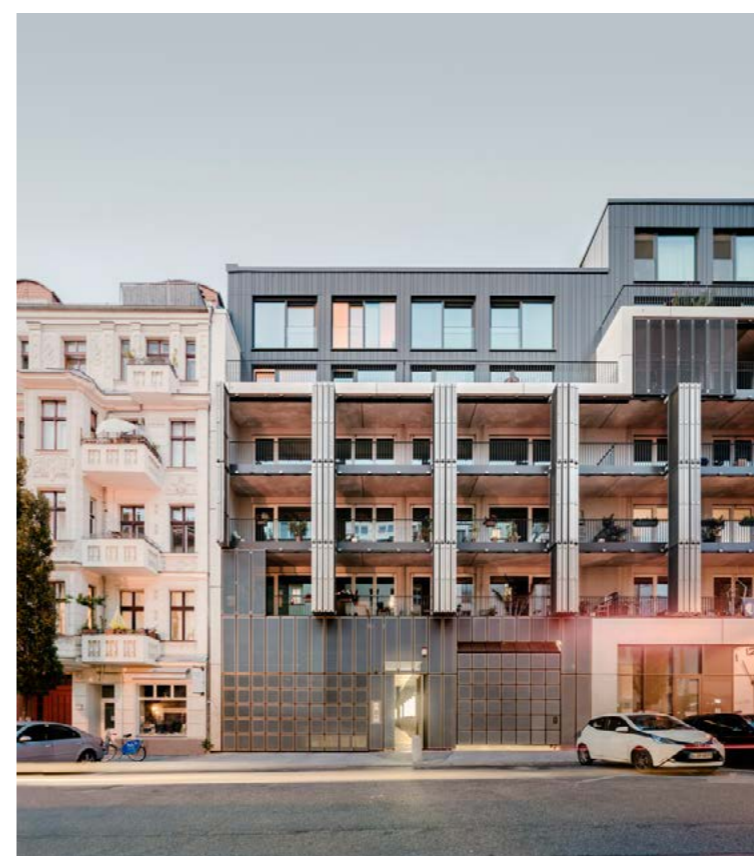

Tento nový rezidenční komplex se nachází v klidné oblasti Böttzowkiez v berlínské Prenzlauer Berg. Tento projekt byl realizovaný jako společný záměr budoucích rezidentů a skládá z 51 jednotek rozmístěných ve čtyřech samostatných budovách. Komplex stojí na místě, kde dříve stál samostatně stojící supermarket, který byl plynule integrován do přízemí budovy orientované do ulice.

Projekt uzavírá původní proluku a zapojuje se do zpětného zahušťování vnitřního města. Pro lepší integraci komplexu s okolím byl přijat kontextový přístup: stávající čtvrť byla ve skutečnosti jednoduše vybudována dále, přičemž komplex převzal stavební linie, materiály a barvy svého kontextu.

Do ulice orientovaná část komplexu se rozkládá na čtyřech parcelách a navazuje tak na uliční fronty přilehlých historických budov. Za ním jsou tři „zahradní domky“, které jsou seskupeny kolem společného dvora, který byl umístěn na střeše supermarketu v přízemí. Po obou stranách tří zahradních domků jsou podél hranic s okolními pozemky vytvořeny čtyři menší dvorky. Výsledkem je zcela nové prostorové uspořádání, sled pěti dvorů, které se liší velikostí, formou a využitím. Budova zapadá do své čtvrti, a to i přes použití moderních materiálů. (Archdaily, 2021)

Zdroj obrázků: Archdaily.com

- 1/ Startvrsovice.cz - background proluky
- 2/ Prazdnedomy.cz - historické fotografie
- 3/ Archiweb.cz - reference
- 4/ Earch.cz - reference
- 5/ Archdaily.com - reference
- 6/ Fenomén nového sousedství, Oldřich Štěpánek
- 7/ Ctyridny.cz - galerie proluka
- 8/ Dveprahy.cz - mapové podklady

PROLUKA, zanedbaná louka, špinavá zákoutí a nevyužitý potenciál místa v atraktivní části města. To je proluka ve Vršovicích mezi ulicemi Krymskou a Moskevskou. Cílem mého návrhu je tedy vhodné doplnění této jizvy ve stávající struktuře městských bloků, s ohledem na místní komunitu a vršovický genius loci.

Základním konceptem je hmotové dotvoření městských bloků, jasná definice Moskevské třídy a vytvoření pobytového náměstíčka na Tržíku.

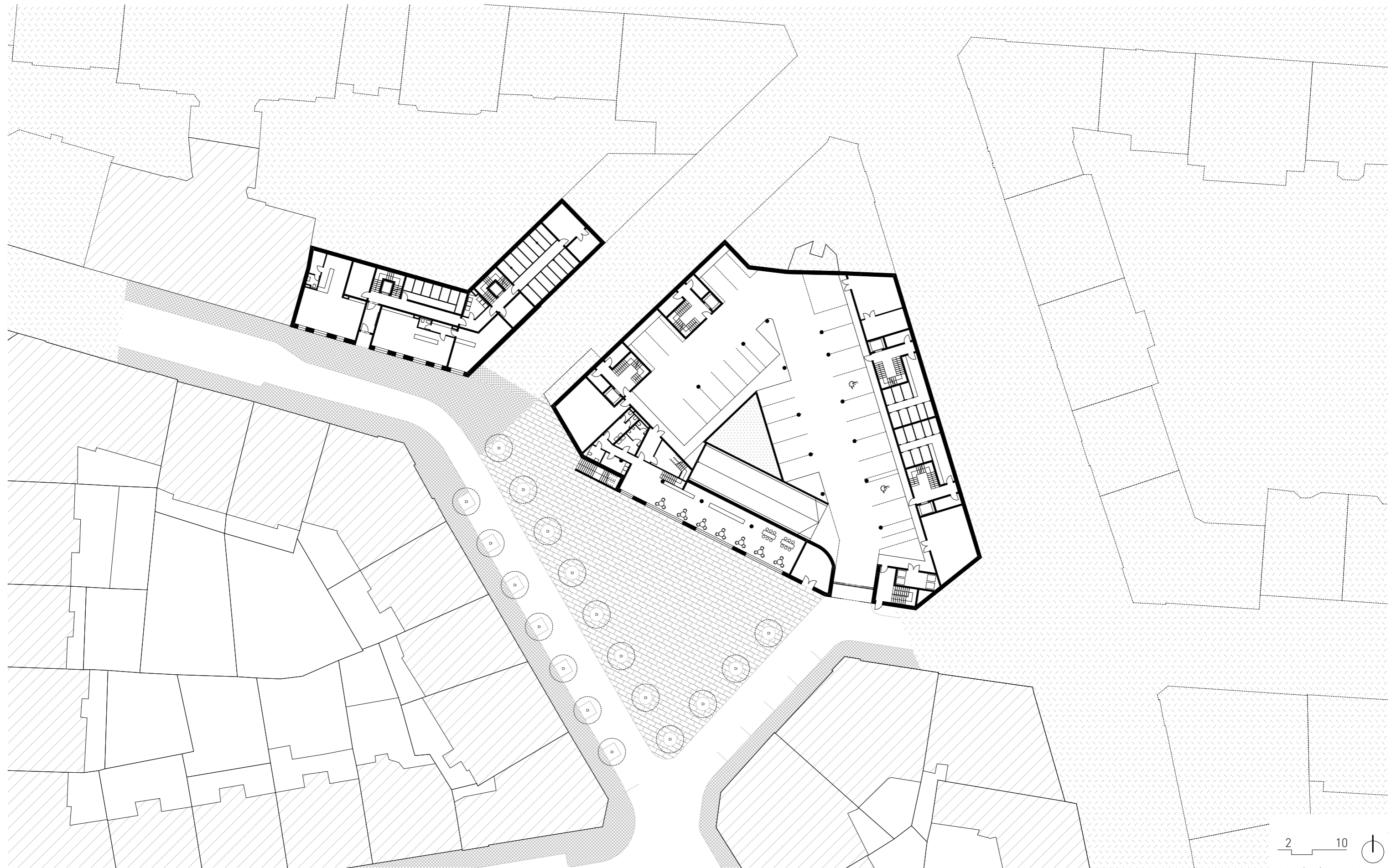
Primární náplní je bydlení, bydlení různých kategorií, od jednoduchých sociálních jednotek, přes standardní rezidenční byty až po velkorysé byty. Základem je dobrý sociální mix a navržená místa k setkávání, k utužování vazeb a tvorbě komunity.

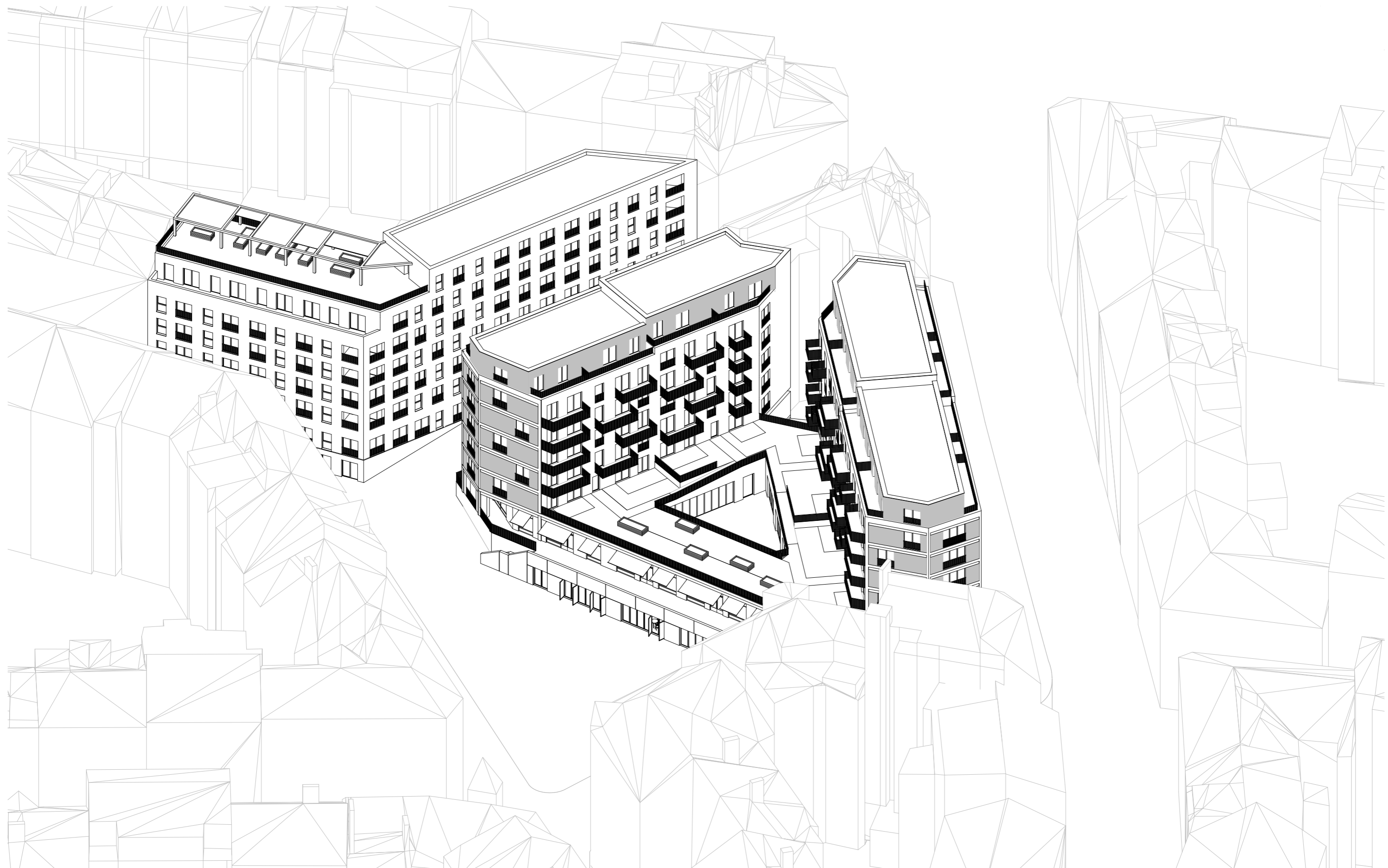

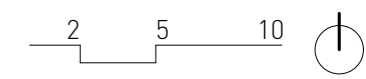
SITUACE 1.PP

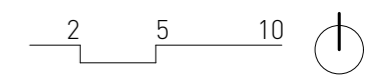

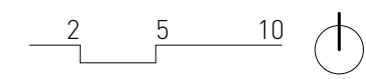
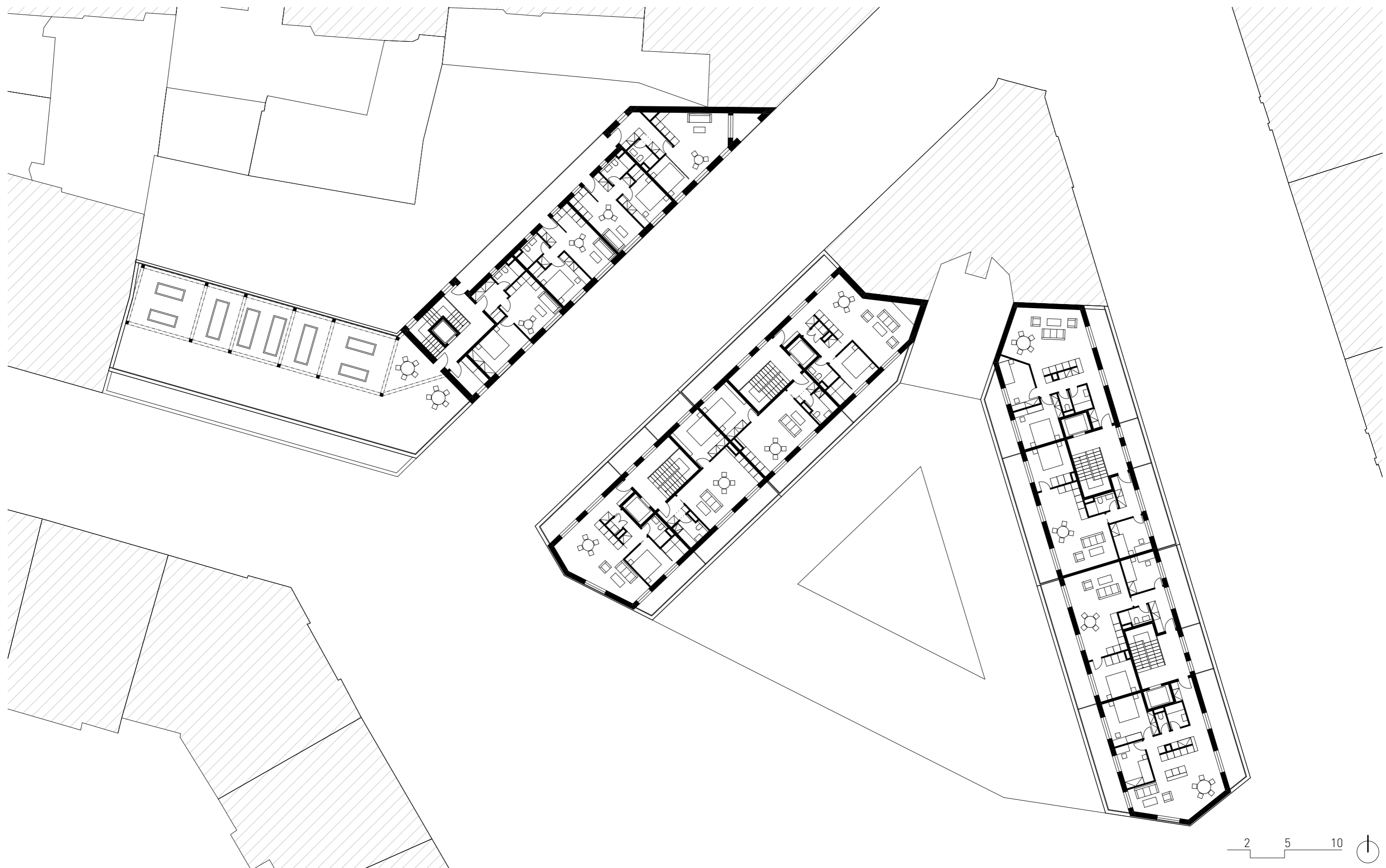

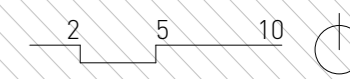
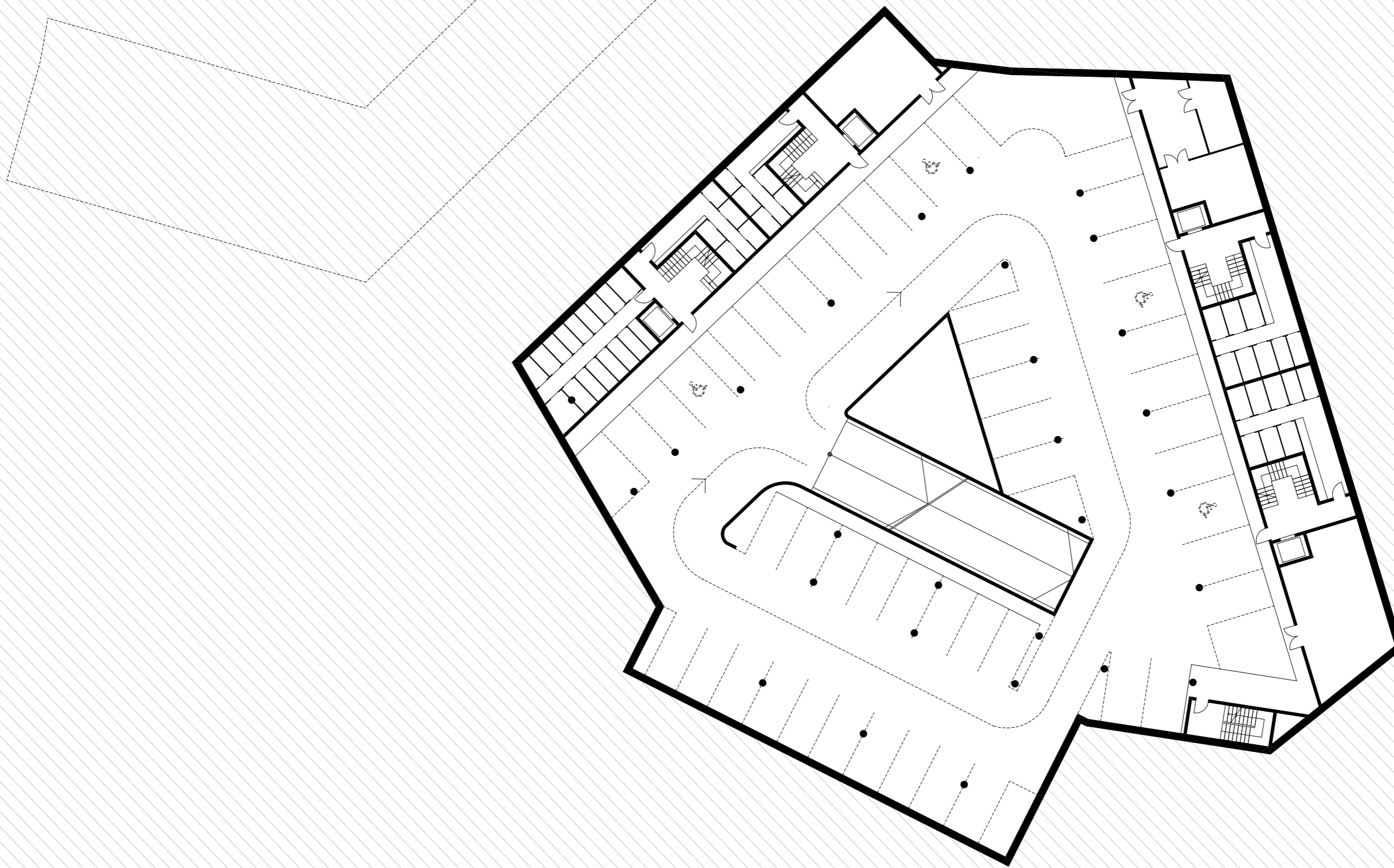

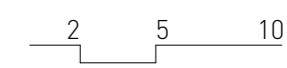

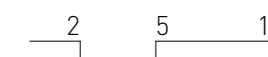
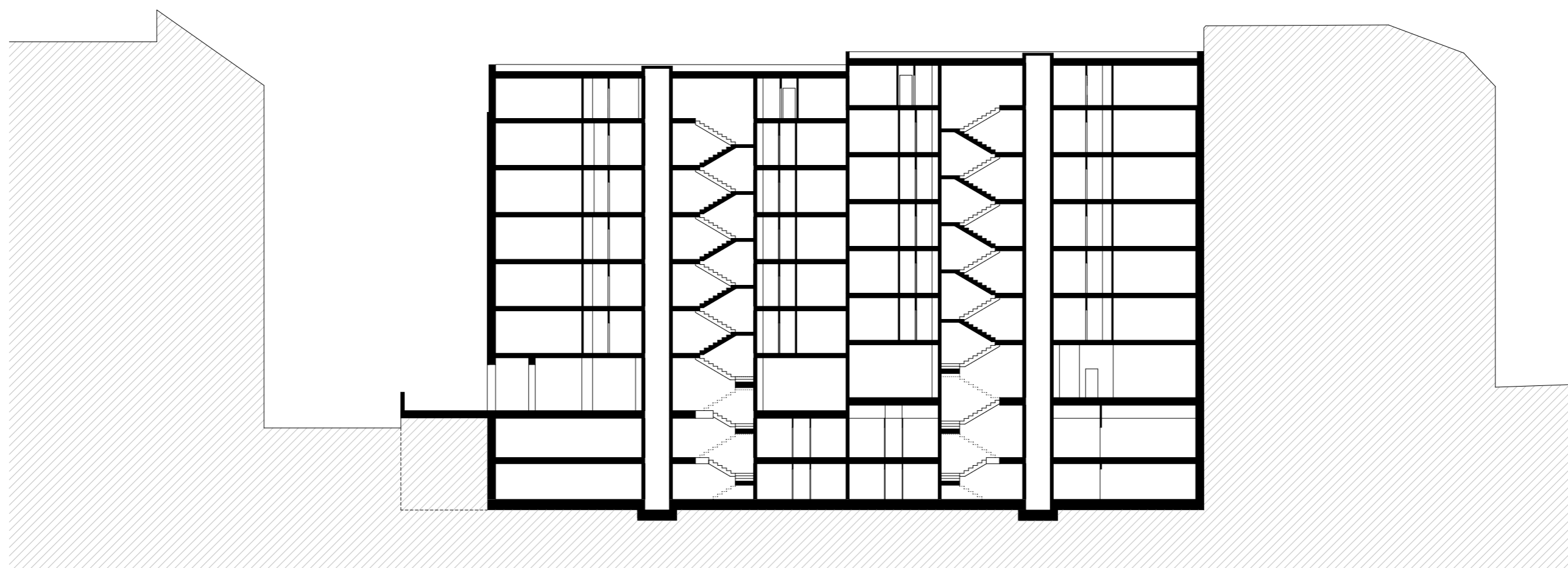

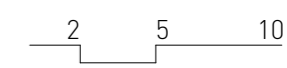

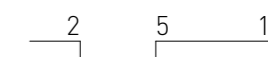

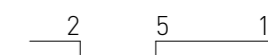

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Jakub Klíma

datum narození: 9. 6. 1995

akademický rok / semestr: AR 2021-22 / LS
obor: Architektura a urbanismus
ústav: 15128 Ústav navrhování II
vedoucí diplomové práce: doc. Ing. arch. Dalibor Hlaváček, Ph.D.

téma diplomové práce: Proluka Krymská - Moskevská
viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Zadání diplomové práce vychází z předdiplomního semináře, ve kterém byla popsána jedna ze současných rezerv města, Vršovická proluka mezi ulicemi Krymská a Moskevská. Jedná se o zanedbanou část města, nacházející se ve velice atraktivní lokalitě v širším centru Prahy. Cílem diplomní práce bude navrhnout dostavbu této proluky s ohledem na přilehlý veřejný prostor, a vytvořit tak budovu či soubor staveb, který by citlivě doplnil stávající zástavbu.

2/ Pro AU / součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program

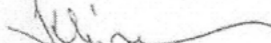
Přesný stavební program bude součástí diplomové práce. Hlavní náplní budovy či souboru staveb bude bydlení různých kategorií, součástí práce bude také určení vhodných doplňkových funkcí a zahrnutí těchto funkcí do projektu. Stavební program může být v průběhu práce upraven dle dohody s vedoucím DP.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítko zpracování

Odevzdány budou postery v rozsahu dle požadavků FA ČVUT, 2 portfolia (jedno pro účel FA, jedno bude archivováno na ústavu) a CD. Diplomová práce bude zveřejněna dle požadavků studijního oddělení FA nejpozději 7 dní před obhajobou projektu. Projekt bude zpracován do úrovně detailní studie, jeho součástí bude: autorský text; analytická část; koncept řešení znázorněný pomocí schémat; situace širších vztahů 1:2500; situace 1:500; půdorysy všech podlaží v měřítku 1:200; typické řezy (příp. perspektivní řezy) včetně návaznosti na nejbližší okolí v měřítku 1:200; pohledy; návrh interiérů zvoleného prostoru; principy technického a konstrukčního řešení, detail (řez, pohled) vybraného segmentu fasády 1:20; vizualizace (exteriér, interiér, příp. zákresy do fotografie) dostatečně vysvětlující návrh (nejméně 7 pohledů), případně další výstupy potřebné pro prezentaci návrhu. Výstupy a jejich měřítko mohou být vzhledem k vývoji práce upraveny dle dohody s vedoucím DP.

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Model v min. měřítku 1:200 včetně nejbližšího okolí.

Datum a podpis studenta 24.2.2022

Datum a podpis vedoucího DP

Datum a podpis děkana FA ČVUT

8.4.2022

registrováno studijním oddělením dne

24.2.2022

**ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY**AUTOR, DIPLOMANT: JAKUB KLÍMA
AR 2021/2022, LSNÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:
(ČJ) BYDLENÍ NA PROLUCE

(AJ) LIVING ON KRYMSKÁ

JAZYK PRÁCE: ČESKÝ

Vedoucí práce: DOC. ING. ARCH. DALIBOR HLAVÁČEK, PH. D. Ústav: 15128 ÚSTAV NAVRHOVÁNÍ II

Oponent práce:

Klíčová slova
(česká): proluka, bydlení, komunita, Krymská, VršoviceAnotace
(česká):

PROLUKA, zanedbaná louka, špinavá zákoutí a nevyužitý potenciál místa v atraktivní části města. To je proluka ve Vršovických mezi ulicí Krymskou a Moskevskou. Cílem mého návrhu je tedy vhodné doplnění této jizvy ve stávající struktuře městských bloků, s ohledem na místní komunitu a vršovický genius loci. Základním konceptem je hmotové dotvoření městských bloků, jasná definice Moskevské třídy a vytvoření pobytového náměstíčka na Tržíku. Primární náplní je bydlení, bydlení různých kategorií, od jednoduchých sociálních jednotek, přes standardní rezidenční byty až po velkorysé byty. Základem je dobrý sociální mix a navržená místa k setkávání, k utužování vazeb a tvorbě komunity.

Anotace (anglická):

Empty space, a neglected meadow and dirty corners of a place in an attractive part of the city. This is a gap in Vršovice between Krymská and Moskevská streets. The purpose of my proposal is therefore to complete this scar in the existing structure of city blocks, with regard to the local community and the genius loci of Vršovice. The basic concept is the massive completion of city blocks, a clear definition of Moscow Avenue and the creation of a residential square in Tržík. The main content is housing, housing of different categories, from simple social units, through standard residential apartments to generous apartments. The base is a good social mix and suggested places to get together, strengthen ties and build a community.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 19.05.2022

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

